

EVALUERING AF BIFS BYDÆKKENDE STUDIE- OG FRITIDS- JOBINDSATS

OM EVALUERINGEN

Denne rapport præsenterer Kontor for Sikker By og Udsatte Boligområders evaluering af den bydækkende Studie- og Fritidsjobsindsats (fritidsjobindsatsen), som er en indsats i Københavns Kommunes Beskæftigelses- og Integrationsforvaltning (BIF). Evalueringen henvender sig først og fremmest til indsatsen, men også til samarbejdspartnere, fagpersoner og beslutningstagere, med interesse for fritidsjobindsatser. Rapporten kan bruges som afsæt til at udvikle og styrke kvaliteten af fritidsjobindsatsen, og den giver samtidig et grundlag for at kvalificere fremtidige beslutninger og tiltag på fritidsjobområdet i Københavns Kommune.

Flere studier fremhæver en række positive effekter af fritidsjob på beskæftigelse (VIVE 2021, Just-Noerregaard et al. 2021, VIVE & PLUSS 2019), uddannelse (DEA 2023, Kraka 2024) og kriminalitet (Rambøll & VIVE 2019, Lesner et al. 2022). Denne evaluering bidrager til feltet ved at undersøge, hvordan arbejdet med fritidsjobs til unge virker i konteksten af Københavns Kommune. Mere konkret undersøges, om indsatsen formår at rekruttere, vejlede, jobmatche og fastholde udsatte og kriminalitetstruede unge københavnere i fritidsjob. Derudover belyses deltagernes forløb under og efter fritidsjobindsatsen, herunder om det ser ud til at virke ift. at hjælpe unge i beskæftigelse og uddannelse samt ift. at forebygge at de unge begår kriminalitet.

Rapporten bygger på kvalitative og kvantitative data, som er indsamlet, bearbejdet og analyseret af Det Tværgående Analysekontor (DTA) og Kontor for Sikker By og Udsatte Boligområder (Sikker By og Udsatte Boligområder), som begge hører under Økonomiforvaltningen (ØKF). Beslutninger om evalueringens fokus og indsamlingen af data er sket i et tæt samarbejde med fritidsjobindsatsen.

Baggrund for evalueringen

Sikker By og Udsatte Boligområder igangsætter årligt virkningsevalueringer af de af kommunens kriminalpræventive indsatser, som indgår i Sikker By-budgetpakken. Tema og udvælgelse af indsatser besluttet af Sikker Bys arbejds- og styregruppe som består af repræsentanter fra kommunens forvaltninger, SSP København og Københavns Politi.

Tal fra Danmarks Statistik viser, at erhvervsfrekvensen blandt unge københavnere historisk set er blandt de laveste i landet, selvom kommunen har fle-

re indsats, der skal hjælpe unge i arbejde¹. For at styrke indsatsen vedtog Borgerrepræsentationen (BR) i maj 2023 et medlemsforslag om at få flere unge i fritidsjob. Her blev BIF - sammen med de øvrige forvaltninger - pålagt at udarbejde en politisk sag om at øge indsatsen for at få flere af kommunens unge i fritidsjob. Forslaget indebar bl.a. at der skulle udarbejdes en erfaringsopsamling, at forvaltningerne skulle bidrage med forslag til nye initiativer, at der fastsattes måltal for hvor mange fritidsjobbere der skal være ansat i kommunens forvaltninger, og at fritidsjob skulle drøftes i kommunens dialog med erhvervslivet. Endelig blev det ønsket, at reglen om maksimalt ét års ansættelse blev afskaffet, og at muligheden for mentorordninger finansieret af BIF blev undersøgt. Sagen blev forelagt og endeligt godkendt af BR i november 2024.

På denne baggrund er det særligt relevant at evaluere, hvordan kommunens største fritidsjobindsats faktisk virker. Formålet med evalueringen er både at styrke viden om fritidsjob, som et kriminalpræventivt greb og samtidig identificere centrale udviklingspotentialer i indsatsen.

¹<https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/bagtal/2024/2024-03-07-Lidt-flere-unge-har-et-fritidsjob>

BETYDNINGEN AF FRITIDSJOBINDSATSER

Der findes omfattende viden om fritidsjobs effekter på beskæftigelse, uddannelse og kriminalitet.

VIVE (2021) har evalueret fritidsjobordninger i regi af boligsociale indsatser og fundet en positiv effekt på sandsynligheden for at have et fritidsjob i året efter indsatsen sammenlignet med en matchet sammenligningsgruppe. Just-Noerregaard et al. (2021) peger ligeledes på en positiv sammenhæng mellem at have fritidsjob som ung og sandsynlighed for at være tilknyttet uddannelse eller beskæftigelse som ung voksen. Samtidig viser en undersøgelse fra VIVE og PLUSS (2019), at fritidsjob helt ned til 13-årsalderen mindsker risikoen for senere hen at have længerevarende perioder uden job og uddannelse.

En analyse fra DEA (2023) viser en positiv sammenhæng mellem det at have et fritidsjob og unges standpunkts- og eksamenskarakterer. Tænk tanken Kraka (2024) peger dog på, at denne sammenhæng primært kan forklare af de unges øvrige forudsætninger og baggrund – snarere end selve fritidsjobbet.

Når det gælder fritidsjob som beskyttelsesfaktor mod kriminalitet, peger Rambøll og VIVE (2019) i deres evaluering af de boligsociale indsatser på, at deltagelse i fritidsjob og fritidsaktiviteter kan reducere risikoen for, at unge begår kriminalitet. Ligeledes finder Lesner m.fl. (2022) en tendens til, at unge, der arbejder flere timer i fritidsjob i 9. klasse, har en lavere sandsynlighed for at blive sigtet for kriminalitet året efter.

LÆSEVEJLEDNING

Rapporten består af fem dele:

Del 1 præsenterer evalueringens hovedfund og anbefalinger.

Del 2 beskriver fritidsjobindsatsen, herunder indsatsens formål, arbejdsgange, organisering, mål-grupper og målsætninger – og sætter indsatsen i kontekst af andre fritidsjobinitiativer. Desuden præsenteres evalueringens formål, centrale spørgsmål og metode.

Del 3 beskriver deltagerne i indsatsen, herunder de unges karakteristika og hvordan de stemmer overens med indsatsens formelle målgruppe.

Del 4 gennemgår indsatsens arbejdsgange for rekruttering, screening, vejledning og matchning. Hertil beskrives samarbejdet med arbejdsgivere.

Del 5 vurderer indsatsens virkninger for de unge og deres videre vej.

RAPPORTSTRUKTUR

Del 1: Hovedfund og anbefalinger

Del 2: Københavns Kommunes Bydækkende Studie- og Fritidsjobindsats

- Indsatsens formål
- Hvordan arbejder indsatsen?
- Tre typer af deltagerforløb
- Finansiering
- Indsatsens formelle målgruppe
- Politisk ramme
- Organisering
- Indsatsens måltal og resultater

Del 3: Deltagerne i indsatsen

- Kvantitativ karakteristik af indsatsens unge
- Kvalitativ karakteristik af indsatsens unge

Del 4: Indsatsens arbejdsgange

- Rekruttering
- Screening
- Vejledning
- Matchning
- Opfølgning
- Samarbejdet med arbejdsgiverne

Del 5: Deltagernes udvikling under og efter indsatsen

- Kortsigtede virkninger af indsatsen
- Virkninger af indsatsen på længere sigt
- Ikke-målbare virkninger af indsatsen

HOVEDFUND OG ANBEFALINGER

På baggrund af evalueringens resultater præsenteres herunder en række hovedfund, som fremhæver og opsummerer rapportens mest centrale konklusioner. Desuden præsenteres en række anbefalinger til at udvikle fritidsjobindsatsen, der tager udgangspunkt i evalueringens hovedfund. Disse kan BIF arbejde videre med, såfremt det vurderes relevant. Nogle anbefalinger kan indsatsen implementere selv, mens andre forudsætter politiske beslutninger.

HOVEDFUND

#1 Indsatsens unge er i højere grad udsatte end jævnaldrende københavnere – men indsatsen inkluderer også unge med ressourcer

Indsatsens unge er i højere grad end jævnaldrende københavnere præget af forhold, der kan forbindes med social udsathed. 81 pct. af deltagerne har mindst én udsathedsmarkør mod 58 pct. blandt unge københavnere generelt. Samtidig har mere end hver tredje deltager tre eller flere markører for udsathed. Deltagerne bor oftere i udsatte byområder, en stor andel har haft en eller flere underretninger inden for tre år op til indsatsåret, og nogle er kriminalitetsberørte. Mange af deltagerne vokser op i familier med lav indkomst, har forældre uden beskæftigelse og i nogle tilfælde forældre, der har været sigtet eller dømt for kriminalitet. Indsatsen lykkes dermed med at rekruttere unge i udsatte positioner. På den anden side rekrutterer indsatsen dog også unge, der umiddelbart fremstår ressourcestærke. Således har 19 pct. af indsatsens unge ingen udsathedsmarkører, mens 16 pct. bor i husstande, hvis disponible indkomst er i den øvre ende af kommunens indkomstfordeling. Desuden indikerer interview med unge fritidsjobbere og kommunale arbejdsgivere, at flere af indsatsens unge har ressourcer i form af erfaringer fra tidligere fritidsjobs og et støttende netværk. Deltagernes forudsætninger og støttebehov varierer derfor betydeligt – nogle har behov for tæt og vedvarende støtte, mens andre primært har brug for sparring i opstartsfasen.

#2 Indsatsen kan ikke rumme alle unge med støttebehov pga. målgruppeafgrænsning

Ifølge beskæftigelseskonsulenterne rummer fritidsjobindsatsen positive potentialer for mange unge, men inden for de nuværende rammer kan indsatsen ikke rumme alle unge, der har behov for støtte. Indsatsen møder jævnligt unge, som ikke vurderes at være udsatte i en sociodemografisk forstand, men som alligevel har udfordringer, der gør det vanskeligt at finde og fastholde et fritidsjob. Det gælder særligt psykisk sårbare unge. Denne gruppe falder ofte uden for indsatsens formelle målgruppe, men vurderes at kunne have gavn af et fritidsjob, som en del af en tryk og støttende hverdag.

#3 Mere end halvdelen af deltagerne kommer i fritidsjob inden for det første år

Indsatsen lykkes i høj grad med at matche unge med fritidsjob. Således bliver 57 pct. af indsatsens unge matchet med et fritidsjob inden for det første år. En minimalt større andel af de unge bliver matchet med et kommunalt fritidsjob med lønrefusion sammenlignet med et fritidsjob i den private sektor. De unge, som ikke matches med et fritidsjob inden for et år, er typisk ældre og har flere markører for udsathed. I perioden 2018-2022 tog det i gennemsnit 42,3 dage at blive matchet med et kommunalt fritidsjob med lønrefusion, mens det tog 90 dage at blive matchet med fritidsjob i den private sektor.

#4 Indsatsen styrker unges arbejdsmarkedstilknytning, men har ikke en tydelig uddannelsesfremmende eller kriminalpræventiv virkning

Indsatsens unge er i højere grad i beskæftigelse på både kort sigt og længere tid efter indsatsforløbet end sammenligningsgruppen, mens andelen af indsatsens unge, der er i uddannelse i årene efter de har deltaget i indsatsen, ligger på niveau med sammenligningsgruppen. Endelig lader det ikke til, at indsatsen virker tydeligt kriminalpræventivt, da andelen af indsatsens unge, der sigtes for kriminalitet, er større end sammenligningsgruppens i årene efter deres deltagelse i indsatsen. Dermed indikerer den kvantitative analyse, at indsatsens primære virkning ligger i at støtte unge i at komme tættere på arbejdsmarkedet. Dette stemmer overens med resultaterne af den kvalitative analyse, da både arbejdsgiverne, beskæftigelseskonsulenterne og de unge selv udtrykker, at indsatsens unge opnår et kompetenceløft ved at have et fritidsjob, da de lærer at indgå i et arbejdsfællesskab, samtidig med at de bliver bekendt med de normer, der hører til at gå på arbejde. Desuden lader det til, at et fritidsjob kan løfte unges selvværd og tillid til omverdenen.

#5 Lokale samarbejdspartnere spiller en vigtig rolle ift. at nå udsatte og kriminalitetstruede unge

Indsatsens evne til at rekruttere og screene udsatte og kriminalitetstruede unge afhænger i høj grad af lokale samarbejdspartnere, som har viden om og tillidsfulde relationer til målgruppen. Indsatsen har fleksible arbejdsgange ift. at vurdere, om den unge er inden for målgruppen. Det er et forsigtighedsprincip, som skal sikre, at indsatsen ikke forsømmer at hjælpe nogen, som har brug for støtte.

#6 Der er uforløste potentialer ift. samarbejdet med arbejdsgiverne

Indsatsens samarbejde med arbejdsgivere kræver en tydelig forventningsafstemning – særligt ift. arbejdsgivernes forventninger til de unges fremmøde, arbejdsrutiner og støttebehov. De kommunale arbejdsgivere efterspørger, at indsatsen klæder de unge bedre på, inden de starter i deres fritidsjob – og nogle kommunale arbejdsgivere ønsker også mere fleksibilitet i timetal og ansættelseslængde. Derudover peger indsatsen selv på behovet for at udvikle mere fleksible tekniske løsninger og samarbejdsformer med private virksomheder, som både overholder kommunens GDPR-regler og gør det lettere for kommunen at etablere og fastholde samarbejdet.

ANBEFALINGER

#1 Tydeliggør målgruppen og differentier støtten

Evalueringen viser, at indsatsen i dag rummer unge med meget forskellige forudsætninger og støttebehov. Det tyder på, at nogle af indsatsens unge er så ressourcefulde, at de sandsynligvis selv ville kunne søge og fastholde et fritidsjob, mens andre mere udsatte unge kunne have behov for endnu mere støtte gennem hele processen. Det kan derfor være relevant at overveje, om indsatsen primært skal være et bredt tilbud til *alle* unge med behov for støtte – eller om den i højere grad skal målrettes de mest udsatte og kriminalitetstruede unge. I den forbindelse kan det også overvejes, om indsatsen på fast basis skal rumme psykisk sårbare unge, som også kan have brug for støtte til at søge og fastholde et fritidsjob. En tydeliggørelse af målgruppen kan skabe fælles retning for samarbejdspartnere og bidrage til en mere præcis prioritering af ressourcer.

#2 Styrk indsatsen for de unge, der ikke kommer i fritidsjob inden for det første år

Evalueringen viser, at de unge, der ikke opnår jobmatch inden for det første år, typisk er lidt ældre og mere udsatte, hvilket med fordel kan søges håndteret med en mere målrettet indsats. Det samme gælder indsatsens mandlige deltagere, som er underrepræsenterede blandt de unge, som bliver matchet med et fritidsjob inden for det første år efter indsatsstart, selvom de er overrepræsenterede blandt de unge, der tre år op til indsatsåret er blevet sigtet og/eller har en registreret underretning om kriminalitet fra politi/domstol. Det kunne indikere, at overgangen til arbejdsmarkedet for disse ungegrupper kræver mere støtte end indsatsen på nuværende tidspunkt har ressourcer til at levere. Indsatsen kan fx afprøve deres eget forslag om en forsøgsordning med hurtige fritidsjob med jobgaranti for de mest udsatte², hvor korte ansættelser kombineres med støtte i opstarten. Ordningen kan gennemføres i samarbejde med Socialforvaltningen (SOF) og eventuelt gadeplansmedarbejdere, som kan identificere unge i målgruppen og følge dem tæt i processen. Erfaringerne fra en sådan model kan bidrage med værdifuld viden om, hvordan indsatsen kan tilpasses, så også de mest udsatte unge får adgang til arbejdsmarkedet.

#3 Udbyg og effektiviser samarbejdet med private arbejdsgivere

Der er et uudnyttet potentiale i samarbejdet med private virksomheder. Der kan med fordel ses på, hvordan tekniske og administrative barrierer – fx Bluewhale og GDPR – kan håndteres, så det bliver lettere for private arbejdsgivere at tilbyde fritidsjob. Der kan også arbejdes med incitamenter som mentorstøtte, lønkompensation eller brug af eksisterende virksomheder som ambassadører for at skabe flere jobmuligheder for de unge.

#4 Skab balance mellem lokal forankring og bydækkende rækkevidde

Indsatsen kan med fordel arbejde mere strategisk med at balancere sit lokale og bydækkende fokus. Selvom indsatsen har en stærk bydækkende profil og rekrutterer unge fra hele København, begrænser centraliseringen på Gammel Køge Landevej indsatsens muligheder for at arbejde håndholdt med vejledning og opfølgning ift. de mest udsatte og kriminalitetstruede unge. En styrket lokal forankring kan samtidig understøtte engagementet hos både samarbejdspartnere, virksomheder og unge – og dermed forventeligt styrke indsatsens samlede effekt. Dette imødekommes dog muligvis, når omorganiseringen af Ungecentret i BIF træder i kraft i slutningen af 2025, hvor centret organiseres i fem bydelsteams mhp. på at komme tættere på de unge samt de lokale aktører.

#5 Skab mere viden om et fritidsjobs kriminalpræventive potentiale

Evalueringen peger ikke på en tydelig kriminalpræventiv virkning. Indsatsen kan med fordel arbejde videre med at indsamle og analysere data om, hvordan fritidsjob kan virke kriminalpræventivt – fx undersøge sammenhængen mellem ansættelsens varighed og den unges efterfølgende udvikling ift. kriminalitet. Det kan også være relevant at dokumentere erfaringer med de unge, der p.t. ikke kan rummes i indsatsen samt arbejdsgivernes oplevelser af at have kriminalitetstruede unge i job. En styrket datapraksis kan give et mere solidt grundlag for fremtidige prioriteringer og udvikling af indsatsen.

#6 Del og brug viden på tværs af fritidsjobaktører

Flere aktører i og omkring kommunen arbejder med fritidsjobindsatser. Det kan være en fordel at styrke samarbejdet og videndelingen på tværs af fx Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF), SOF, Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) og de boligsociale helhedsplaner. Et mere systematisk samarbejde kan bidrage til bedre koordinering, øget læring og en mere ensartet støtte til de unge på tværs af byen. Et tættere samarbejde kan samtidig sikre, at hver aktør gør det, som de er bedst til. På den måde kan alle unge få lige den støtte, de har brug for ift. at kunne søge og fastholde et fritidsjob.

² Håndtering af BR-medlemsforslag om øget indsats for fritidsjob | Københavns Kommune

KØBENHAVNS KOMMUNES BYDÆKKENDE STUDIE- OG FRITIDSJOBINDSATS

Den Bydækkende Studie- og Fritidsjobsindsats i BIF arbejder med at matche udsatte og kriminalitetstruede unge i alderen 15-24 år (fra 2024 også 13-14-årige unge) med fritidsjobs i kommunale og private virksomheder og understøtte dem igennem hele processen fra ansøgning over jobmatch til fritidsjob.

Indsatsen blev etableret i 2008, som en reaktion på den daværende bande-konflikt i København. Inspireret af Fryshuset i Sverige³, besluttede politikerne i Københavns Kommune at afsætte penge til at få udsatte og kriminalitetstruede unge i fritidsjob. Siden har fritidsjobindsatsen ændret sig markant. I de senere år er indsatsens udgående arbejde bl.a. blevet udvidet med en større fysisk tilstedeværelse i lokalområderne, og målgruppen er udvidet til også at omfatte 13-14-årige samt børn af veteraner.

Indsatsens formål

Indsatsens kortsigtede mål er at understøtte de unge i at få positive erfaringer med arbejdsmarkedet, adgang til nye netværk og egen indtægt. Samtidig får de unge mulighed for at opnå tidlig erfaring med at møde til tiden, skrive ansøgninger, gå til jobsamtale og påtage sig et selvstændigt ansvar.

Indsatsens langsigtede mål er at give de unge kompetencer, erfaringer og selvtillid, der styrker dem i at søge og fastholde job og uddannelse – og som mindsker risikoen for, at de begår kriminalitet.

Hvordan arbejder indsatsen?

Indsatsens arbejde kan deles op i seks kategorier/faser:

1. Rekruttering
2. Screening
3. Vejledning
4. Jobmatchning
5. Opfølgning
6. Rekruttering af og samarbejde med arbejdsgivere

³ Fryshuset i Sverige er et socialt og kulturelt center, der driver uddannelses-, fritids- og forebyggende indsats for unge. Link: [Fryshuset](#)

HVAD HAR VI GJORT?

Sikker By har sammen med fritidsjobindsatsen indledt evalueringen ved at udarbejde en forandrings-teori, som beskriver, hvordan aktiviteter og logikker forventes at føre til indsatsens ønskede virkninger. I evalueringen er forandringsteorien konkret blevet anvendt til at fokusere evalueringens fokus.

For at besvare evalueringens spørgsmål har DTA gennemført en kvantitativ analyse baseret på indsatsens egne data fra perioden 2018-2022 kombineret med registerdata. Analyserne beskriver sammensætningen af deltagerne i indsatsen, deres forløb i indsatsen, samt deltagerens udvikling ift. beskæftigelse, uddannelse og kriminalitet sammenholdt med en statistisk matchet sammenligningsgruppe. Analyserne bruges til at vurdere om indsatsen rekrutterer unge, som hører til den formelle målgruppe, og om indsatsen ser ud til at virke ift. at hjælpe og fastholde unge i beskæftigelse og uddannelse samt forebygge kriminalitet.

Som supplement til den statistiske evaluering af indsatsen, har Sikker By lavet en kvalitativ undersøgelse af fritidsjobindsatsen baseret på observationer af indsatsens arbejde i en lokal jobcafé samt interviews med indsatsens ledelse, medarbejdere, unge, arbejdsgivere og en enkelt samarbejdspartner. Observationer og interviews er lavet i perioden marts-april 2025.

Datagrundlaget for den kvalitative evaluering er interview med:

- 1 leder
- 4 medarbejdere, heraf 1 virksomhedskonsulent
- 2 kommunale arbejdsgivere
- 8 fritidsjobbere
- 1 samarbejdspartner fra en boligsocial helhedsplan

Det har ikke været muligt at interviewe private arbejdsgivere, og grundet evalueringens fokus, er der kun lavet et interview med én samarbejdspartner.

UNDERSØGELSENS VALIDITET

Evalueringen giver indsigt i tendenser og mulige sammenhænge, som kan danne grundlag for refleksion og videreudvikling af fritidsjobindsatsen. Resultaterne kan dog ikke betragtes som endegyldig dokumentation for indsatsens virkning, da indsatsen indgår som et element i en større sammenhæng, og deltagerens udvikling påvirkes af flere samtidige faktorer. Det gælder også for den kvantitative undersøgelse, hvor statistiske sammenhænge ikke nødvendigvis afspejler kausale effekter. Fx kan der være forskelle mellem de sammenlignede ungegrupper, som ikke er observerbare i data, men som også kan tænkes at påvirke både sandsynligheden for at have været i fritidsjobindsatsen og den efterfølgende udvikling.

Det er samtidig væsentligt at være opmærksom på, at deltagerens udvikling ikke nødvendigvis kan tilskrives fritidsjobindsatsen alene. Udviklingen kan fx også hænge sammen med den enkelte unges motivation og ønske om at skabe sig et godt liv eller med det forhold, at der arbejdes helhedsorienteret med de mest udsatte unge. Det betyder, at andre parallelle indsatser, støtteforløb, individuelle forhold eller relationer i deltagerens liv også kan have bidraget til den udvikling hos de unge, som ses i evalueringen.

Rekrutteringen af de unge sker både gennem formelle aktiviteter som workshops, deltagelse i uddannelses- og jobmesser på skoler arrangeret i samarbejde med UU og oplæg i skoleklasser samt via uformelle kanaler, hvor lokale samarbejdspartnere og word-of-mouth spiller en vigtig rolle. Derudover laver indsatsen aktiviteter, der skal skabe synlighed om indsatsen, herunder kampagner i det offentlige rum, reklamer og jobopslag på sociale medier som Instagram og Facebook. De unge kan også selv henvende sig direkte via mail, telefon eller fysisk fremmøde, men kan også blive sat ifm. indsatsen via samarbejdspartnere i de boligsociale helhedsplaner, SOF, SSP (Skole, Socialforvaltning og Politi) m.fl. Indsatsen vurderer, at ca. halvdelen af de unge finder vej til fritidsjobindsatsen via sociale medier og jobmesser, mens den anden halvdel rekrutteres gennem samarbejdspartnere, herunder især de boligsociale helhedsplaner.

Når en ung henvender sig til indsatsen for at få et fritidsjob, foretager en beskæftigelseskonsulent altid en screening. Screeningen har til formål at vurdere, om de unge tilhører målgruppen for indsatsen, og om de er klar til at varetage et fritidsjob. Screeningen er fleksibel og foregår typisk gennem korte samtaler, hvor beskæftigelseskonsulenten afdækker den unges baggrund, motivation, ressourcer og livssituation. På baggrund af dette vurderes det, om den unge kan starte direkte i et job, eller om der er behov for yderligere støtte. Hvis en ung er blevet rekrutteret gennem en samarbejdspartner, screener indsatsen ikke den unge. Hvis beskæftigelseskonsulenten vurderer, at den unge ikke har ressourcer til at varetage et fritidsjob uden støtte eller hvis den unge ikke er i målgruppen, hjælpes den unge videre til en passende indsats. Hvis den unge er ressourcestærk, henviser indsatsen fx til ungarbejde.dk eller Jobindex. Hvis den unge har behov for støtte, henviser indsatsen fx til fritidsjob med mentor i SOF.

Efter screeningsprocessen tilbydes den unge vejledning i at skrive en ansøgning og udforme et CV samt praktisk hjælp til at oprette en bankkonto, MitID, e-Boks m.m. Hvis den unge indkaldes til en jobsamtale, tilbyder indsatsen også sparring i at gå til jobsamtale. Fritidsjobindsatsen arbejder også med at matche den unge med det rette fritidsjob. I denne proces hjælper beskæftigelseskonsulenten den unge med at finde stillinger, der matcher med vedkommendes præferencer og ressourcer. I sidste ende er det dog op til den unge at beslutte, hvilke stillinger vedkommende vil søge.

Når en ung er kommet ind i indsatsen, følger indsatsen op på den unge, indtil der er et jobmatch eller den unge melder sig ud af indsatsen. Opfølgningen sker hver anden måned via telefon. Sommetider følger beskæftigelseskonsulenten også op på den unge, når vedkommende er startet i sit fritidsjob. Det er der dog ikke fast praksis for.

Fritidsjobindsatsen har en virksomhedskonsulent, der løbende opsøger, informerer og opfordrer københavnske arbejdspladser – private og kommunale – til at ansætte unge i fritidsjobs. Indsatsens øvrige medarbejdere bistår virksomhedskonsulenten med det arbejdsgiverrettede arbejde.

Tabel 1 — Fritidsjobindsatsens finansiering 2025-2029 (1.000 kr, løbende p/l)

Finansieringskilde	2025	2026	2027	2028	2029	Målgruppe(r)
BI12 - Bydækkende studie- og fritidsjobindsats 2022-2025 (Sikker By)	5.850	-	-	-	-	Udsatte og kriminalitetstruede unge i alderen 15-24 år. Særligt fokus på unge bosat i udsatte boligområder.
BI07 - Specifik udfordring: Pilotforsøg vedr. helhedsorienteret indsats. "Børn af Veteraner" 2022-2025	300	-	-	-	-	Børn af veteraner.
BI35 - Flere fritidsjobindsatser for unge 2024-2027	900	900	900	-	-	Udsatte og kriminalitetstruede unge i alderen 13-17 år. Særligt fokus på unge bosat i udsatte boligområder.
IHP - Integrationshandleplan - 2024-2026	1.550	1.550	-	-	-	Unge med ikke-vestlig baggrund i alderen 15-24 år. Særligt fokus på unge bosat i udsatte boligområder.
BI26 6 - En ny ungeindsats: "Sammen om de unge - et fælles ansvar" 2025-2029	1.300	1.300	1.300	1.300	-	Unge som bor og færdes i området VVK, og som er uden job og uddannelse eller i risiko herfor.
Lov om ret til lomme pengejob til kriminalitetstruede unge	-	-	-	-	-	Unge i alderen 13-17 år, der er mistænkt for alvorlig kriminalitet eller forsøg på samme, samt unge som bliver henvist til Ungdomskriminalitetsnævnet efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Målgruppen henvises af SOF.
Overførselssagen 2024/2025	3.774	-	-	-	-	Psykisk sårbare unge i alderen 13-24 år med fx autisme, ADHD eller social angst.
Budgetaftale 2026 (Sikker By)	-	7.462	7.462	7.462	7.462	Udsatte og kriminalitetstruede unge i alderen 13-24 år. Særligt fokus på unge bosat i udsatte boligområder.
Afsatte midler i alt	13.674	11.212	9.662	8.762	7.462	

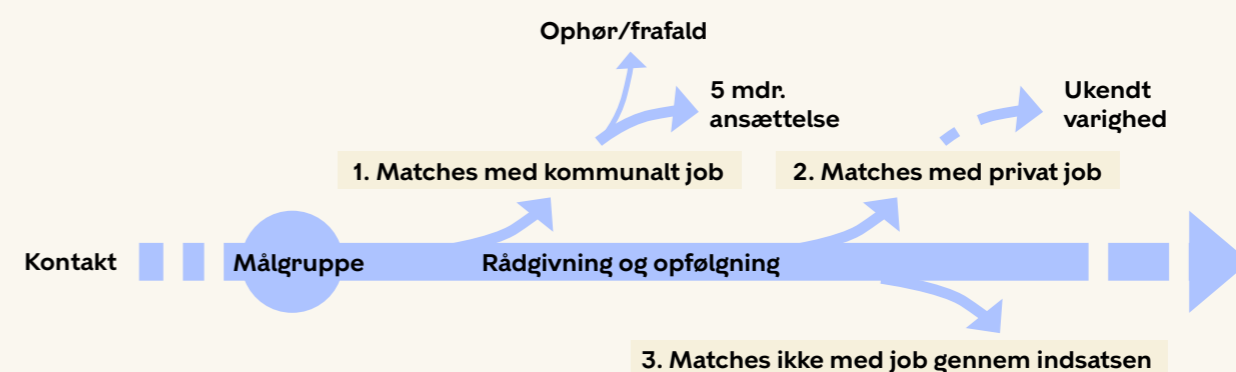
Indsatsen arbejder med to jobtyper:

- **Kommunale fritidsjobs med lønrefusion** er tidsbegrænsede ansættelser, som udløber efter fem måneder. I disse ansættelser arbejder den unge maks. fem timer om ugen. Den unge kan typisk kun få ét kommunalt fritidsjob, hvorefter indsatsen kan tilbyde den unge hjælp til at finde et fritidsjob i en privat virksomhed. For kommunale ansættelser registreres varighed, timetal og opsigelser. Arbejdsgiveren modtager fuld lønrefusion fra Københavns Kommune.
- **Fritidsjobs i private virksomheder** er regulære ansættelser uden tidsbegrænsning, hvor den unge ansættes på samme vilkår som virksomhedens øvrige ansatte. Når en ung er ansat i et fritidsjob i den private sektor, er arbejdsgiveren ikke forpligtet til at rapportere tilbage til indsatsen. Derfor findes der heller ikke systematiske data om ansættelsens varighed, timetal eller opsigelser. Arbejdsgiveren modtager ikke lønrefusion fra Københavns Kommune.

Tre typer af deltagerforløb

En ungs forløb i fritidsjobindsatsen kan groft sagt tage tre former. Indsatsens unge kan enten blive matchet med et fritidsjob i den kommunale sektor (typisk en daginstitution eller et plejehjem), et fritidsjob i en privat virksomhed (typisk detailhandel), eller blot modtage vejledning og opfølgning uden at blive matchet med et fritidsjob.

Figur 1 — Forløbstyper

Finansiering

Fritidsjobindsatsen er primært finansieret gennem *Sikker By-budgetpakken*, delvist gennem en bevilling i *Integrationshandleplan 2024-2026* samt gennem *Flere fritidsjobindsatser for unge*, hvor indsatsens målgruppe blev udvidet til også at inkludere 13-14-årige i Københavns Kommune.

Med Budget 2026 blev det vedtaget, at Sikker By-finansieringen fortsætter til og med 2029. I den forbindelse fik indsatsen et økonomisk løft mhp. at udvide den aldersmæssige målgruppe til også at omfatte 13-14-årige unge. Samtidig blev måltallet for udsatte og kriminalitetstruede unge hævet fra 350 til 400 unge årligt.

Indsatsens formelle målgruppe

Fritidsjobindsatsen retter sig mod unge mellem 15 og 24 år (fra 2024 også 13-14-årige) bosat i Københavns Kommune, som har behov for støtte til at få et fritidsjob. Den formelle målgruppe er:

- Udsatte og kriminalitetstruede unge, især fra udsatte boligområder,
- unge med etnisk minoritetsbaggrund, især fra udsatte boligområder, og
- unge med flygtningebaggrund, herunder unge fra Ukraine, som for nyligt er kommet til Danmark.

Desuden blev der ifm. Overførselssagen 2024/2025 afsat midler til at beskæftige psykisk sårbare unge i alderen 13-24 år i fritidsjobs.

Indsatsens målgruppe afspejler finansieringen, idet forskellige bevillinger er knyttet til specifikke ungegrupper. For at rekruttere unge, som er i målgruppen for indsatsen, anvender indsatsen pejlemærker i deres screening af de unge, herunder etnicitet, bopæl i eller nær udsatte boligområder, frafald på uddannelse, tilknytning til risikomiljøer og begrænset erfaring med arbejdsmarkedet.

Indsatsens måltal og resultater

I 2025 er det målet, at fritidsjobindsatsen årligt skal etablere ca. 555 fritidsjob til unge i Københavns Kommune. Dette tal er bestemt af bevillingerne, som finansierer indsatsen, og som varierer fra år til år:

- **Bevilling via Sikker By-budgetpakken:** 350 udsatte og kriminalitetstruede unge i alderen 15-24 år opnår årligt et fritidsjob. 40 pct. af de unge skal være bosat i et udsat boligområde, hvoraf ca. 165 unge skal beskæftiges i et kommunalt fritidsjob med lønrefusion og ca. 185 unge skal beskæftiges i et fritidsjob i en privat virksomhed. Fra 2026 opjusteres måltal med 50 fritidsjobs til 400.
- **Bevilling via Integrationshandleplanen:** 90 unge i alderen 15-24 år med minoritetsbaggrund med særligt fokus på udsatte boligområder. Heraf skal minimum halvdelen beskæftiges i et fritidsjob i en privat virksomhed.
- **Bevilling via Flere fritidsjobindsatser for unge:** 30 udsatte og kriminalitetstruede unge i alderen 13-24 år opnår årligt et fritidsjob.
- **Bevilling via En ny ungeindsats: "Sammen om de unge - et fælles ansvar":** 50 unge i alderen 15-24 år får støtte gennem fritidsjobindsatsen til kommunale fritidsjob med lønrefusion.
- **Bevilling via Overførselssagen 2024/2025:** 35 psykisk sårbare unge i alderen 13-24 år med fx autisme, ADHD eller social angst.

Indsatsen har i årenes løb opnået sine måltal om antal og typer forløb.

Politisk ramme

I 2024 blev der indgået politiske aftaler på nationalt niveau om flere fritidsjob for unge, bl.a. med lovændringer, der afskaffer arbejdsmarkedsbidrag for unge under 18 år, udvider arbejdstid for unge over 15 år og styrker kommunal vejledning om fritidsjob. Formålet er at fremme unges selvtilid og selvbestemmelse gennem arbejde.

Den 1. juli 2024 trådte desuden en lov om lommepengejobs til kriminalitetstruede unge i kraft, som en del af Bandepakke IV. Loven pålægger kommunerne at tilbyde et fritidsjob til unge mellem 13 og 17 år, der enten har været i Ungdomskriminalitetsnævnet (UKN) eller er mistænkt for at have begået alvorlig kriminalitet. Kommunen skal behandle sagerne inden for 30 dage, og SOF har ansvaret for den indledende samtale og vurdering af de unge. I Københavns Kommune er der endnu begrænset erfaring med at udmønte loven, og de involverede parter arbejder aktuelt på at udvikle en fast arbejdsgang.

Organisering

Fritidsjobindsatsen er forankret i Ungecentret i Jobcenter København. Indsatsen består af otte beskæftigelseskonsulenter, to virksomhedskonsulenter, en administrativ medarbejder og en leder. Medarbejderne har base på Gammel Køge Landevej, men har udgående opgaver i lokale vejledningscaféer, som drives af de boligsociale helhedsplaner, samt ifm. uddannelses- og jobmesser. Hver beskæftigelseskonsulent har ansvar for at koordinere og kommunikere med en boligsocial helhedsplan.

Ultimo 2025 gennemfører Ungecentret en intern omorganisering, som får betydning for fritidsjobindsatsen. Fremover organiseres centret i fem bydelsteams: Vesterbro/Valby/Kongens Enghave, Brønshøj/Vanløse, Østerbro/Indre By, Amager/Ørestad og Nørrebro/Nordvest. Formålet er at komme tættere på de unges hverdag, styrke samarbejdet med lokale aktører og anvende ressourcerne mere effektivt. Alle medarbejdere vil fortsat have base på Gammel Køge Landevej, men bydelene bliver omdrejningspunktet for arbejdet.

OM FRITIDSJOBINDSATSER I KØBENHAVN

I 2022 lavede ØKF en kortlægning af fritidsjobindsatser i Københavns Kommune. Kortlægningen giver et samlet overblik over indsatsernes typer, målgrupper, aktører, finansiering og udviklingspotentialer. I kortlægningen dækker fritidsjobindsatser over forskellige typer af indsatser som kurser og vejledning, lommepengejob og fritidsjob

Kortlægningen viser, at der i alt findes 19 fritidsjobindsatser i kommunen hvoraf 10 er bydækkende og ni er lokale. De lokale indsatser tilbydes primært af boligsociale helhedsplaner i samarbejde med SOF, mens de bydækkende indsatser varetages af flere forvaltninger (BIF, BUF, SOF, TMF og ØKF) og de eksterne aktører Sjakket, FRAK og Fisken.

Kortlægningen peger på behov for bedre koordinering på fritidsjobområdet, så aktørerne kan udnytte hinandens viden og skabe en mere strategisk indsats. Der er udfordringer med at finde job til både unge under 15 år/uden afsluttet 9. klasse og til unge over 18 år, hvor arbejdsgiverne har højere forventninger. Flere efterlyser desuden, at fritidsjobvejledning i højere grad forankres i klubberne, som har den daglige kontakt med de unge. Endelig ønskes opmærksomhed på den geografiske fordeling af indsatserne, især i områder uden tryghedspartnerskaber, der kan medfinansiere lommepengejob.

DEL 3

DELTAGERNE
I INDSATSEN

I denne del af rapporten beskrives fritidsjobindsatsens deltagere kvantitativt og kvalitativt. Formålet er at undersøge, om indsatsen rekrutterer sin tiltænkte målgruppe.

KVANTITATIV KARAKTERISTIK AF INDSATSENS UNGE

For at vurdere, om indsatsens faktiske målgruppe stemmer overens med den tiltænkte målgruppe, er der lavet en målgruppeanalyse af indsatsens deltagere pba. registerdata og indsatsens data. I denne del af rapporten beskrives de sociodemografiske karakteristika, der kendetegner fritidsjobindsatsens deltagere.

Indikatorer for udsathed

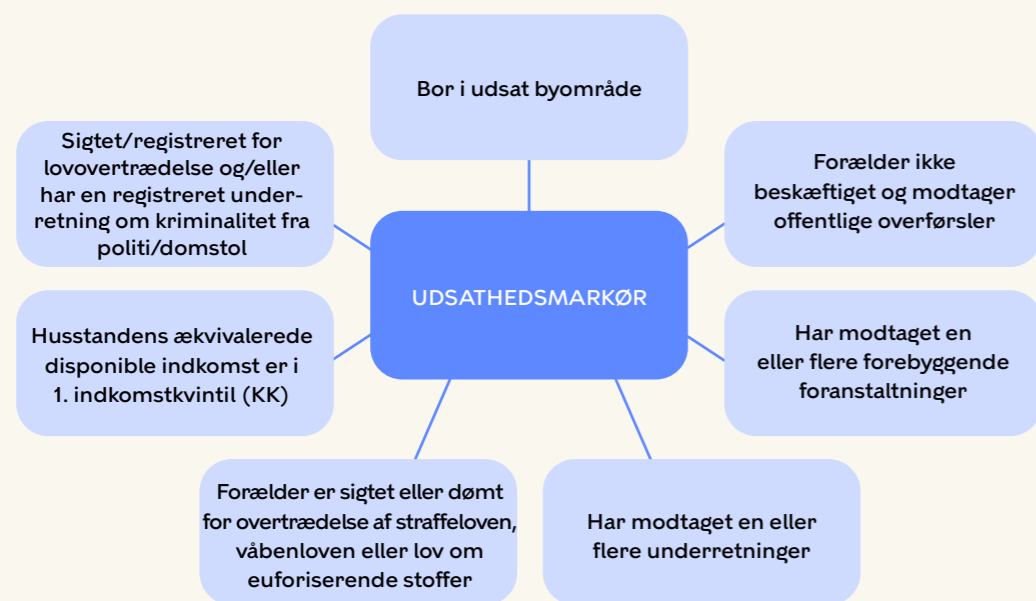
“Udsathed” er et bredt begreb, som ikke entydigt er defineret i skarpe kriterier af fritidsjobindsatsen. DTA har derfor undersøgt syv mulige markører for udsathed, der fungerer som indikatorer for, at de unge er knyttet til mindre ressourcestærke grupper i samfundet. Jo flere indikatorer en ung har, desto mere sandsynligt er det, at vedkommende befinder sig i en udsat position.

OM DEN REGISTERBASEREDE KARAKTERISTIK AF DELTAGERNE

I målgruppeanalysen sammenlignes indsatsens unge med gennemsnitsniveauer i 2022 for unge i samme aldersgruppe, som bor og er opvokset i København (har haft bopæl i København som 14-årig). Indsatsens unge sammenlignes med unge, der er opvokset i København, for at vise hvad der er “normale” niveauer for unge københavnere i aldersgruppen for indsatsen. Karakteristika for grupperne er – medmindre andet er angivet – opgjort samlet for indsatsårene 2018-2022. Indsatsdeltagerne er opdelt på forløbstyper alt efter, om de er blevet ansat i et fritidsjob inden for 12 måneder indsatsen og hvilken type af job de blev matchet med (jf. figur 1).

Registeroplysninger kan beskrive observerbare karakteristika, men kan ikke forventes at give en udtømmende beskrivelse af deltagergruppens sammensætning eller grad af udsathed. De undersøgte karakteristika må dog forventes at kunne give et indtryk af deltagergruppens sammensætning både mht. demografi (køn, alder mv.) og ift. forskellige mulige indikatorer eller risikofaktorer for at tilhøre mere udsatte grupper i samfundet. Lignende tilgange er tidligere anvendt til at evaluere fritidsjobindsatser (se fx VIVE 2025).

Figur 2 — Indikatorer på udsathed

Note: Variablene for indkomst, forældrebeskæftigelse og bopæl er opgjort op til indsatsår (udsat by følger KK udpegning 2021), mens sigtelser, foranstaltninger, underretninger er opgjort for de seneste 3 år op til indsatsåret.

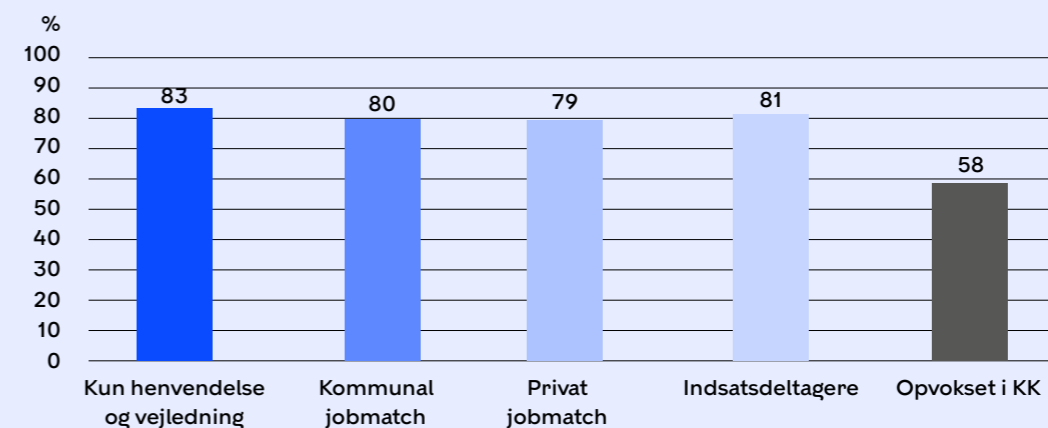
Indsatsens unge er mere udsatte end gennemsnittet

Deltagerne i fritidsjobindsatsen er samlet set mere udsatte end unge københavnere generelt. Dette fremgår bl.a. af figur 3, som viser at 81 pct. af indsatsens unge har mindst én af de syv udsathedsmarkører, hvilket er en del højere end niveauet for unge københavnere generelt, som ligger på 58 pct. Andelen af unge, der har minimum én indikator i udsathedsmarkøren, er størst blandt den deltagergruppe, der ikke får et fritidsjob inden for det første år i indsatsen.

De unge i indsatsen skiller sig også ud ift. københavnske unge generelt, når det gælder mængden af udsathedsmarkører, jf. figur 4. Mere end hver tredje (38 pct.) af indsatsens unge har tre eller flere udsathedsmarkører, mens det kun gælder for hver syvende (14 pct.) af københavnske unge generelt. Det gennemsnitlige antal indikatorer er lidt større blandt den deltagergruppe, der ikke får et fritidsjob inden for det første år i indsatsen (fremgår ikke af figuren).

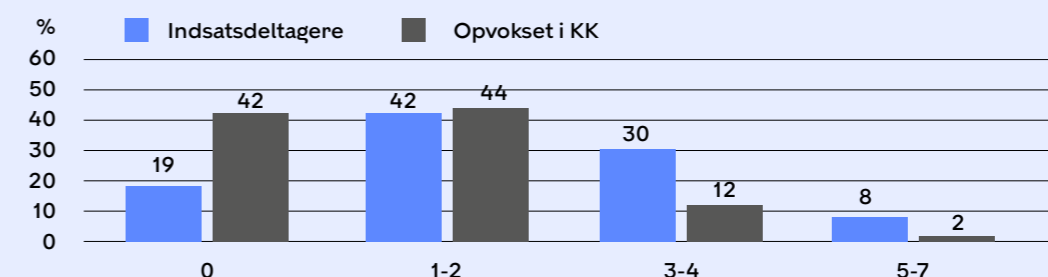
Samtidig ses det, at 19 pct. af deltagerne ikke opfylder nogen af de syv udsathedsmarkører, hvilket kan skyldes flere ting. Det kan bl.a. skyldes, at indsatsen også inkluderer deltagere pba. herkomst (pga. bevilling ifm. Integrationshandleplanen). Tallet kan også hænge sammen med corona-epidemien, hvor indsatsen lempede på kriterierne for rekruttering. Endelig er det en mulighed, at indsatsen har vurderet at en ung er udsat på andre måder, end hvad der ligger i de undersøgte indikatorer.

Figur 3 — Andelen af indsatsdeltagerne der har minimum én indikator i udsathedsmarkøren

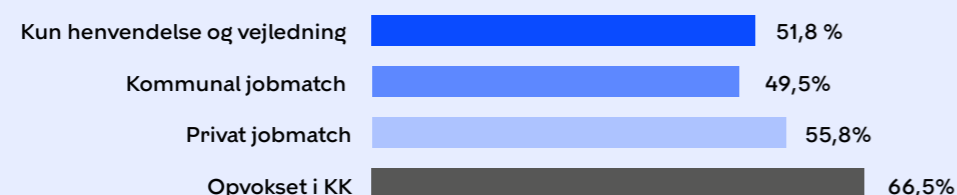
Note: Opgjort på basis af forskellige indikatorer og risikofaktorer for udsathed. 'Opvokset i KK' angiver niveauet for de 15-25-årige i 2022, der har haft bopæl i København som 14-årige. Kilde: DTA pba. registerdata fra Danmarks Statistik samt indsatsdata fra BIF, Københavns Kommune.

Figur 4 — Sum af indikatorer i udsathedsmarkøren

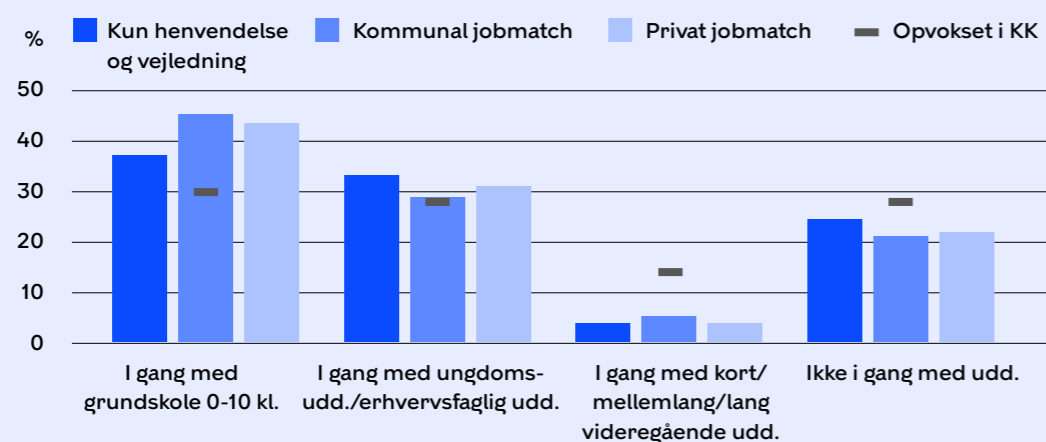
Note: Opgjort på basis af forskellige indikatorer og risikofaktorer for udsathed. 'Opvokset i KK' angiver niveauet for de 15-25-årige i 2022, der har haft bopæl i København som 14-årige. Kilde: DTA pba. registerdata fra Danmarks Statistik samt indsatsdata fra BIF, Københavns Kommune.

Figur 5 — Andelen af indsatsdeltagere der har haft et job indenfor de seneste to år op til indsatsåret sammenlignet med 15-25-årige opvokset i KK

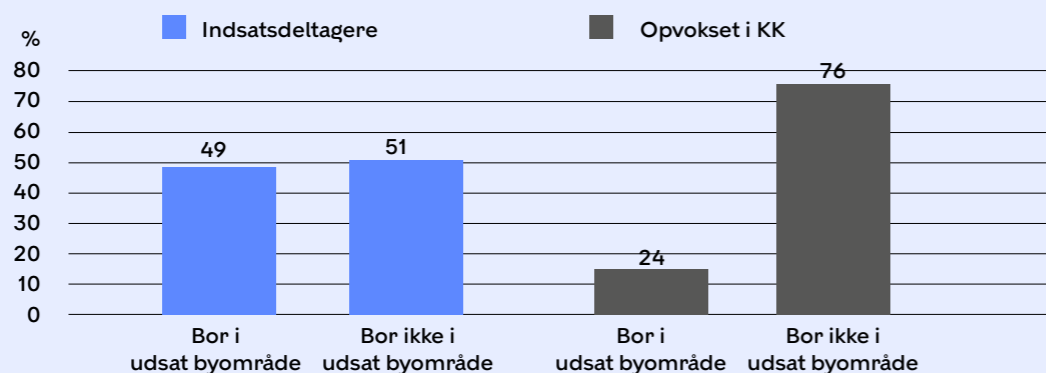
Note: Opgjort som en årlig lønmodtagerindkomst på min. 2.500kr/år indenfor de seneste to år. Den sorte søjle angiver den generelle andel for unge 15-25 opvokset i KK (opgjort i 2022). Kilde: DTA pba. registerdata fra Danmarks Statistik samt indsatsdata fra BIF, Københavns Kommune.

Figur 6 — Uddannelsesstatus blandt indsatsdeltagerne

Note: Uddannelse er her opgjort ved indsatsstarttidspunktet. For indsatsdeltagere hvor indsatsstart ligger i sommerferien (juni, juli august), ses der dog på uddannelsesstatus tre måneder efter indsatsstart. Kilde: DTA pba. registerdata fra Danmarks Statistik samt indsatsdata fra BIF, Københavns Kommune.

Figur 7 — Andel af indsatsdeltagere, der har bopæl i et udsat byområde

Note: De udsatte byområder er defineret ved de udpegede udsatte byområder (KK 2021, se kbhkort.kk.dk). Områderne er bredere end kun fx boligsociale helhedsplansområder eller monitoreringsområder. 'Opvokset i KK' angiver niveauet for de 15-25-årige i 2022, der har haft bopæl i København som 14-årige. Kilde: DTA pba. registerdata fra Danmarks Statistik samt indsatsdata fra BIF, Københavns Kommune.

Indsatsen rekrutterer flest unge kvinder med minoritetsbaggrund

Gennemsnitsalderen blandt indsatsdeltagerne er 17,7 år, og størstedelen (81 pct.) er under 20 år, hvilket afspejler, at de befinder sig tidligt i ungdomslivet og ofte stadig bor hjemme. Over halvdelen af deltagerne i fritidsjobindsatsen har en anden etnisk baggrund end dansk, heraf 47 pct. efterkommere og 12 pct. indvandrere, hvilket peger på, at indsatsen i særlig grad når unge med minoritetsbaggrund. Dette er i tråd med indsatsens målsætning om at have fokus på unge med ikke-vestlig herkomst. Samtidig er der en lille overvægt af piger og kvinder blandt deltagerne, som samlet udgør 57 pct. af indsatsdeltagerne - og særligt i de kommunale fritidsjob med lønrefusion, hvor 65 pct. er piger/kvinder mod 35 pct. drenge/mænd. Til gengæld er kønsfordelingen næsten ligelig blandt de unge, der opnår private fritidsjobs - her er 51 pct. kvinder og 49 pct. mænd.

De fleste af indsatsens unge er i gang med en uddannelse og ca. hver anden har jobberfaring

Figur 5 viser, at halvdelen af indsatsens unge har tidligere jobberfaring - andelen er lidt højere blandt dem, der opnår et privat fritidsjob gennem indsatsen. Som det fremgår af figur 6, er 77 pct. af deltagerne i gang med en uddannelse ved indsatsstart, hvoraf de fleste går i grundskolen. Sammenlignet med unge københavnere generelt har en større andel af deltagerne ikke haft lønmodtagerjob inden for de seneste to år, mens flere fortsat går i grundskolen. Disse forskelle skyldes formentlig primært, at deltagergruppen indeholder flere unge der er i grundskolealder.

Indsatsdeltagerne bor i højere grad i udsatte byområder end unge københavnere generelt

Figur 7 viser, at omkring halvdelen af deltagerne (49 pct.) bor i udsatte byområder, hvilket er væsentligt flere end blandt københavnske unge generelt, hvor knap en fjerdedel (24 pct.) bor i udsatte områder. Deltagerne er især bosat på Nørrebro, i Brønshøj/Husum og Bispebjerg, men indsatsen har bydækkende karakter og rekrutterer unge fra hele København (fremgår ikke af figuren).

En stor andel af deltagerne har modtaget en eller flere underretninger inden for de seneste tre år

Figur 8 viser, at ca. hver tredje af indsatsens unge har modtaget en eller flere underretninger op til tre år før året, de starter i indsatsen. Det tal er væsentligt højere end det er for unge københavnere generelt (ca. 15 pct.), som dog også har en højere gennemsnitsalder end indsatsens unge. Der er også en højere andel af indsatsens unge, der har modtaget forebyggende foranstaltning(er) op til tre år før året, de starter i indsatsen (ca. 15 pct.), end unge københavnere generelt (ca. 6 pct.).

En større andel af indsatsdeltagere er kriminalitetsberørte end unge københavnere generelt

Det fremgår af figur 9, at en større andel af indsatsens unge har været sigtet eller haft kriminalitetsrelaterede sager sammenlignet med unge i aldersgruppen i København generelt. Andelen er højest blandt de deltagere, der ikke får et job gennem indsatsen inden for det første år. I denne gruppe har 16,7 pct. været sigtet eller haft en registreret underretning om kriminalitet i de tre år op til indsatsstart. Til sammenligning er andelen knap 10 pct. blandt de unge i sammenligningsgruppen.

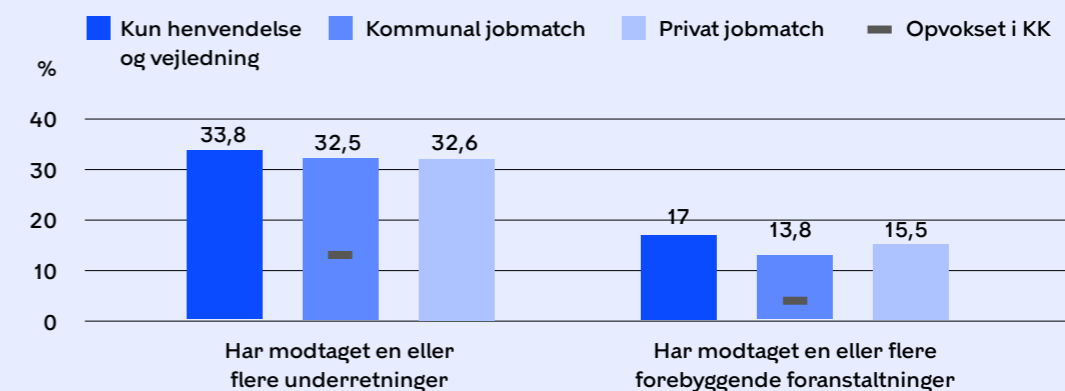
En større andel blandt indsatsdeltagere har forældre, som er sigtet eller dømt for kriminalitet

Blandt indsatsdeltagerne er det mere almindeligt at have en forælder, der er sigtet eller dømt, end det er for jævnaldrende københavnere, hvilket fremgår af figur 10. Forskellen er særlig markant for de deltagere, der ikke opnår et job gennem indsatsen inden for det første år. I denne gruppe har 9,3 pct. en eller begge forældre, som inden for de seneste tre år op til indsatsen er sigtet eller dømt for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer. Det er næsten dobbelt så mange som i sammenligningsgruppen, hvor andelen er 5,5 pct.

Indsatsdeltagerne bor overvejende i husstande i den lave ende af indkomstfordelingen

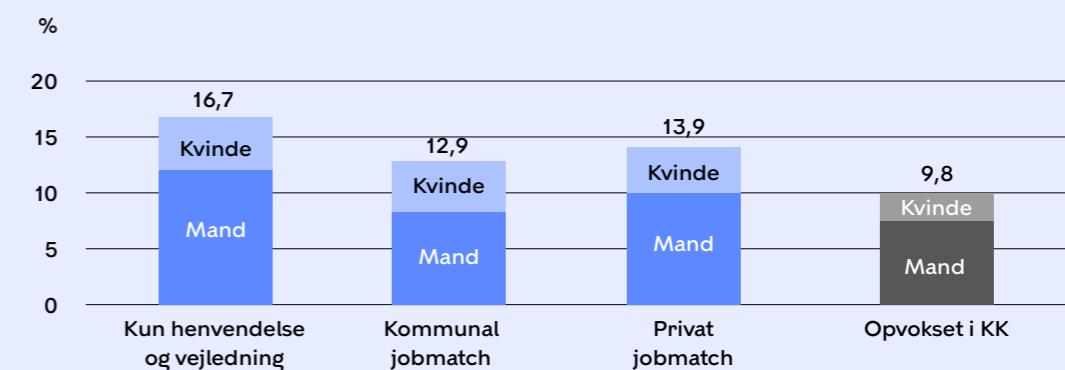
Figur 11 viser, at de fleste indsatsdeltagere bor i husstande, hvis indkomst ligger i den lave ende af kommunens indkomstfordeling. Således bor 67 pct. af indsatsens unge i husstande, hvis indkomst befinder sig i de to laveste indkomstkventiler. Indsatsen rekrutterer dog også en del unge (16 pct.), som bor i husstande, der ligger i den høje ende af kommunens indkomstfordeling

Figur 8 — Andel af indsatsdeltagere, der har modtaget en eller flere underretning(er) og/eller forebyggende foranstaltning(er) i de seneste tre år op til indsatsen

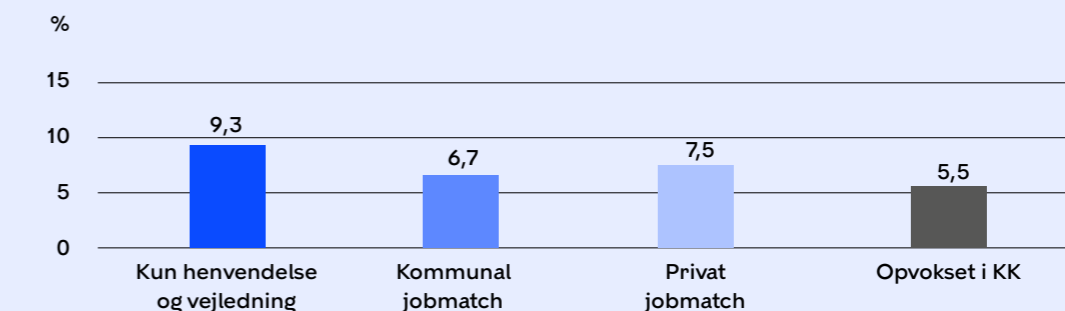
Kilde: DTA pba. registerdata fra Danmarks Statistik samt indsatsdata fra BIF, Københavns Kommune. Note: 'Opvokset i KK' angiver niveauet for de 15-25-årige i 2022, der har haft bopæl i København som 14-årige. Denne gruppe repræsenterer en lidt ældre aldersfordeling, da indsatsdeltagerne primært er unge under 20 år, hvilket kan påvirke sammenligningsgrundlaget for underretninger og foranstaltninger.

Figur 9 — Andel indsatsdeltagere, der er sigtet og/eller har en registreret underretning om kriminalitet fra politi/domstol seneste tre år op til indsatsåret

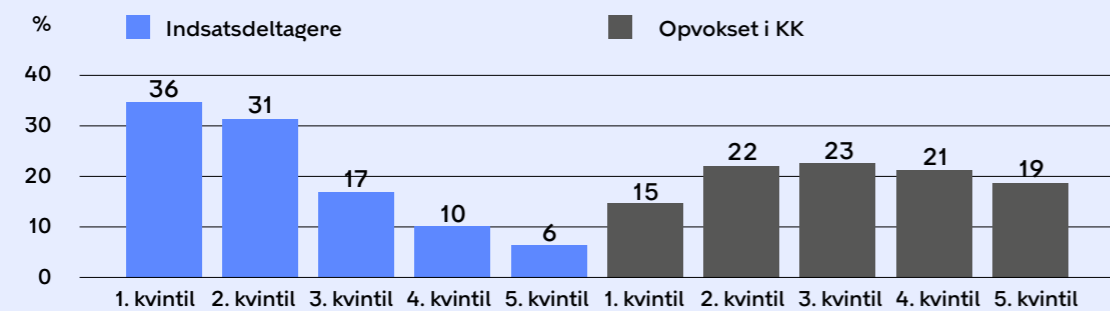
Note: Inkluderer alle sigtelser for lovovertrædelser, eksklusiv færdselsloven (og uoplyst), inkluderer også registreringer med lovovertrædelse for under 15-årige samt underretninger fra politi eller domstole med kriminalitet som årsag. 'Opvokset i KK' angiver niveauet 15-25-årige i KK i 2022, der har haft bopæl i København som 14-årige. Kilde: DTA pba. registerdata fra Danmarks Statistik samt indsatsdata fra BIF, Københavns Kommune.

Figur 10 — Andel af indsatsdeltagere med en eller begge forældre, der er sigtet eller dømt for overtrædelse af straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer seneste tre år op til indsatsåret

Note: Inkluderer forældres sigtelser og domme efter straffeloven, våbenloven eller lov om euforiserende stoffer indenfor tre år op til indsatsåret. 'Opvokset i KK' opgjort for 15-25-årige i 2022. Kilde: DTA pba. registerdata fra Danmarks Statistik samt indsatsdata fra BIF, Københavns Kommune.

Figur 11 — Husstandens disponible indkomst* fordelt på Københavns indkomstkventiler blandt hjemmeboende indsatsdeltagere

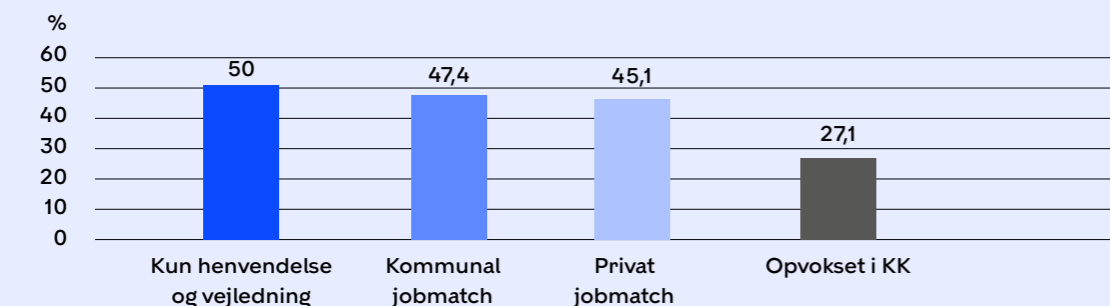
Note: Indkomsten er opgjort ved ækvivaleret disponibel indkomst. Indkomstkventilgrænserne er baseret på årlige decilgrænser for hele København. Figuren omfatter indsatsdeltagere, der bor med en eller begge forældre. De sorte søjler angiver fordelingen for hjemmeboende blandt gruppen af unge 15-25 opvokset i KK (opgjort for 2022). *Ækvivaleret disponibel indkomst opgøres af DST ved at familiens disponible indkomst lægges sammen og derefter justeres efter husstandssammensætning og tildeles familiens medlemmer, så alle medlemmer registreres med denne indkomst. Kilde: DTA pba. registerdata fra Danmarks Statistik samt indsatsdata fra BIF, Københavns Kommune, samt DST Statistikbank, tabel IFOR22 (decilgrænser).

Tabel 2 — Højeste uddannelse blandt forældre

ANDELE BLANDT HHV. INDSATSEDELTAERE OG UNGE KØBENHAVNERE	Indsatsdeltagere Opvokset i KK	
	Grundskole/gymnasial/ukendt udd.	33 %
Erhvervsfaglig udd./Kort videregående udd.	33 %	26 %
Mellemlang videregående udd./Bachelor/Lang videregående udd.	34 %	59 %

Note: Angiver uddannelsen for den forælder med den højeste uddannelse. Opvokset i KK angiver niveauet for de 15-25-årige i KK i 2022, der havde bopæl i København som 14-årige. Kilde: DTA pba. registerdata fra Danmarks Statistik samt indsatsdata fra BIF, Københavns Kommune.

Figur 12 — Andelen af indsatsdeltagere, hvor mindst en forælder ikke er i beskæftigelse og modtager offentlige overførsler

Note: Offentlige ydelser inkluderer dagpenge, sygedagpenge, øvrige midlertidige ydelser, førtidspension, kontanthjælp, efterløn og folkepension, men ekskl. studerende. Baseret på socioøkonomisk klassifikation pba. væsentligste indkomstkilde/beskæftigelse (socio13), opgjort for året op til indsatsår. Opvokset i KK angiver de 15-25-årige i 2022, der har haft bopæl i København som 14-årige. Kilde: DTA pba. registerdata fra Danmarks Statistik samt indsatsdata fra BIF, Københavns Kommune.

(4. og 5. indkomstkventil). Fordelingen adskiller sig markant fra hjemmeboende jævnaldrende unge københavnere generelt, som bor i husstande, der er mere jævnt fordelt på de fem indkomstkventiler.

Indsatsdeltagerne har i højere grad forældre, som ikke er i beskæftigelse

Indsatsdeltageres forældre har generelt et kortere uddannelsesniveaue end forældrene til jævnaldrende københavnske unge, hvilket fremgår af tabel 2. Således kommer 66 pct. af indsatsens unge fra familier, hvor den forælder med det højeste uddannelsesniveaue, grundskole, gymnasial, erhvervsfaglig, kort videregående eller ukendt uddannelsesbaggrund. Til sammenligning gælder det samme for 41 pct. af jævnaldrende københavnere. Samtidig er det, jf. figur 12, langt mere udbredt for indsatsens unge at have mindst én forælder, der står uden for beskæftigelse, end det er for jævnaldrende københavnere.

KVALITATIV KARAKTERISTIK AF INDSATSENS UNGE

For at få en dybere forståelse af deltagernes baggrunde, ressourcer og støttebehov, er der lavet en kvalitativ undersøgelse af de unge i fritidsjobindsatsen, som et supplement til den kvantitative målgruppeanalyse. I denne del af rapporten beskrives de unges karakteristika, ressourcer og udfordringer pba. interviews med arbejdsgivere, beskæftigelseskonsulenter og de unge selv.

Indsatsen favner en bred og sammensat gruppe – fra unge med betydelige og komplekse udfordringer til unge med ressourcer og stabile hjemmeforhold

Interviews med arbejdsgivere, beskæftigelseskonsulenter og de unge selv, tegner et generelt billede af, at indsatsen favner en bred og sammensat ungegruppe – fra unge med betydelige og komplekse udfordringer til unge med ressourcer og stabile hjemmeforhold. Denne mangfoldighed er afgørende for at forstå hvordan indsatsen fungerer i praksis, da deltagerne har meget forskellige forudsætninger og behov for støtte.

I den ene ende af spektret findes unge med markante sårbarheder og udfordringer. Her er bl.a. tale om unge, der er i direkte berøring med kriminalitet, fx med en plettet straffeattest og involvering i bandemiljøer. Beskæftigelseskonsulenterne fortæller bl.a. om unge, som opgiver deres fritidsjob, fordi venner fra bandemiljøet lægger et stort pres på dem. Gruppen rummer også unge med psykiske diagnoser som fx ADHD, betydeligt skolefravær, dårlige danskundskaber samt unge, som ifølge beskæftigelseskonsulenterne er så sårbare, at det kræver en vis indsats for arbejdsgiveren at have dem ansat. Indsatsen har desuden et tydeligt forebyggende sigte, idet den engagerer yngre søskende i meningsfulde aktiviteter, før de risikerer at blive involveret i bandekriminalitet.

I den anden ende af spektret er der unge, som fremstår relativt velfungerende og målrettede, og som kommer fra ressourcestærke og stabile baggrunde. En beskæftigelseskonsulent fortæller bl.a., at nogle af de unge "[...] kommer egentlig fra gode stabile forældre, hvor mødre møder op til møder og støtter." Når netværket omkring den unge er godt, og der er opbakning til, at den unge har et fritidsjob, fungerer det som en vigtig støtte. Flere unge peger også selv på familien, som en central motiverende faktor – søskende, der opmuntrer

til "at arbejde og knokle hårdt i stedet for at blive hjemme", eller en mor, man kan ringe til, når det føles uoverskueligt at tage afsted efter en lang skoledag.

Men selv blandt de unge, der fremstår velfungerende, kan der være usikkerhed forbundet med at træde ind på arbejdsmarkedet. Nogle beskriver lavt selvværd eller begrænset selvtillid, særligt i nye sociale eller faglige situationer. Som en ung fritidsjobber fortæller:

Jeg er jo sådan en meget stille person. Da jeg var yngre talte jeg ikke særligt meget, og jeg kunne fx heller ikke lide at præsentere noget i skolen og stå ved tavlen.

Fritidsjobber

Denne form for usikkerhed understreger betydningen af støtte fra både familie og arbejdsgiver. En arbejdsgiver fortæller fx, at hun altid afholder et introducerende møde med den unges forældre, så familien kan støtte op om forløbet og hjælpe den unge med det praktiske omkring at have et job.

Indsatsen har særligt fokus på unge fra udsatte boligområder

Flere af beskæftigelseskonsulenterne bemærker, at indsatsens målgruppeafgrænsning - med sit stærke fokus på bopæl i udsatte boligområder - ikke altid fanger de unges reelle behov. De oplever, at nogle familier fra disse områder kan være velfungerende, mens unge med betydelige problemer kan bo andre steder i byen. En arbejdsgiver fortæller om en fritidsjobber, der kom fra et udsat boligområde, som hun vurderede var: "[...] lidt for ressourcefuld i virkeligheden" og som forsøgte at forhandle sin løn. Samme arbejdsgiver fortæller om unge, der allerede har et job inden hun møder dem. En beskæftigelseskonsulent understreger samtidig, at unge sagtens kan være resourcesvage, selv om de kommer fra hjem, der på papiret fremstår resourcesvage:

Du kan også bo på Østerbro, og have højtuddannede forældre, der tjener masser af penge, og samtidig have brug for hjælp, fordi du har det svært i livet.

Beskæftigelseskonsulent

Deltagerne har forskellige forudsætninger for at bestride et fritidsjob

Den sammensatte deltagergruppe betyder, at de unges ressourcer og behov for støtte varierer betydeligt - nogle har brug for håndholdt støtte med tæt opfølgning imens andre har behov for hjælp til at gennemskrive en ansøgning. Dog er det gennemgående for de unge i indsatsen, at de mangler grundlæggende kendskab til arbejdsmarkedets normer. De ved ikke nødvendigvis, hvad der forventes af dem i forhold til at møde til tiden, melde sig syg eller indgå aktivt i arbejdsfællesskabet. Flere af de unge kommer desuden fra hjem, hvor en eller flere af forældrene står uden for arbejdsmarkedet, hvilket kan betyde, at de mangler voksne rollemodeller, som kan vise dem vejen.

På trods af udfordringerne peger både beskæftigelseskonsulenter og arbejdsgivere på et stort udviklingspotentiale hos deltagerne. De vurderer, at de unge - hvis de får den rette støtte og mødes med klare forventninger i trygge rammer - kan udvikle sociale kompetencer, større selvstændighed og mere tro på egne evner. For flere bliver fritidsjobbet en katalysator for positive forandringer: et sted, hvor de oplever anerkendelse, får nye erfaringer og vokser både personligt og socialt. En beskæftigelseskonsulent opsummerer:

Det er fx unge med psykisk sårbarhed, mistrivsel og fravær, som ofte har svært ved fællesskaber - men som gennem fritidsjob får en kæmpe udvikling og får boostet deres sociale kompetencer.

Beskæftigelseskonsulent

Udsathed er en kompleks størrelse

Den kvalitative analyse peger på, at udsathed ikke kan reduceres til fravær af ressourcer. En ung kan på papiret passe på markørerne for udsathed, men samtidig besidde personlige kompetencer, motivation og endda tidligere jobberfaring. Flere af de interviewede unge bor i udsatte boligområder, men har haft fritidsjob før med støtte fra deres forældre. De unges erfaringer viser dog samtidig, at selvom de er i stand til at få et job, så kan nogen fortsat have brug for vejledning for at fastholde det, fordi de mangler den grundlæggende forståelse for arbejdslivets krav.

Samtidig understreger beskæftigelseskonsulenterne, at udsathed ikke altid er synlig. Udsathed kan manifestere sig som manglende netværk, ensomhed eller et stort behov for anerkendelse, hvilket kan gøre de unge sårbare over for negative miljøer, selvom de umiddelbart fremstår velfungerende. En konsulent fortæller fx om en stille og indadvendt ung mand, der ikke blev vurderet som kriminalitetstruet. To år senere blev han fængslet for røveri, fordi han i sin søgen efter fællesskab og anerkendelse blev et let offer for et kriminelt miljø.

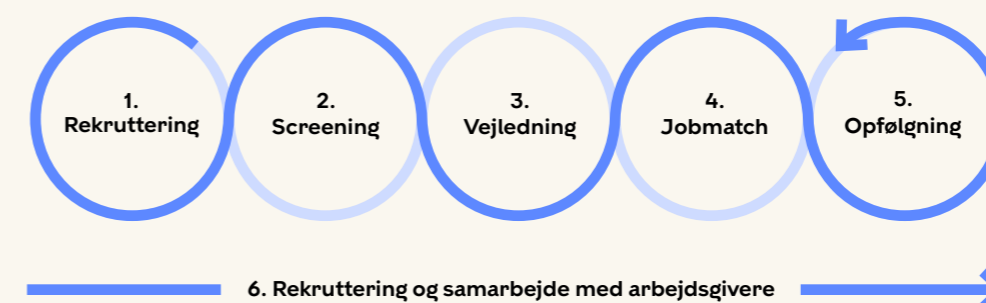
Dette perspektiv understøttes af forskning (fx VIVE 2011, 2015, 2016), der peger på, at kriminalitet sjældent har simple årsager, men ofte er et resultat af komplekse samspil mellem faktorer som skolefravær, psykiske udfordringer og familieforhold. Beskæftigelseskonsulenterne vurderer, at selv mindre udfordringer i princippet kan føre til risikoadfærd, hvis den unge ikke får den rette støtte. Dette understreger behovet for en konkret og individuel vurdering af den enkelte unges samlede livssituation.

Samlet set viser analysen, at indsatsen tiltrækker en blandet gruppe unge med forskelligartede ressourcer og behov. Det er ikke altid entydigt, hvem der har størst behov for indsatsen. Nogle unge kunne måske klare sig uden, mens andre har brug for mere hjælp, end indsatsen kan tilbyde. Dette dilemma mellem en snæver målretning, der risikerer at overse skjult udsathed, og en bredere tilgang, der kan inkludere unge med færre behov, er et centralt vilkår for indsatsens arbejde.

INDSATSENS ARBEJDSGANGE

Fritidsjobindsatsens arbejde kan inddeles i seks hovedfaser, som er visualiseret i figur 13. I denne del af rapporten beskrives, hvordan indsatsen arbejder med hver enkelt fase, ligesom der peges på potentialer og begrænsninger ved disse arbejds gange. Afsluttende beskrives indsatsens virksomhedsrettede arbejde og hvilke faktorer, der skal være til stede for, at de unge oplever at få et godt forløb/en god oplevelse med at have et fritidsjob.

Figur 13 — Indsatsens arbejds gange

REKRUTTERING

Fritidsjobindsatsen er afhængig af tætte samarbejdspartnere for at rekruttere udsatte og kriminalitetstruede unge

Indsatsen arbejder med to spor i rekrutteringen af de unge:

- **Breddeindsatsen** omfatter synlighedsskabende aktiviteter som kampagner i det offentlige rum og (job)opslag på Instagram og Facebook.
- **Dybdeindsatsen** er mere målrettet og relationsbåret. Den består bl.a. af fremskudt vejledning i vejledningscaféer i kommunens boligsociale helhedsplaner, oplæg på skoler og fritidsjobforberedende kurser. Den fysiske tilstedeværelse tæt på de unges lokalmiljø vurderes som afgørende for at rekruttere især udsatte unge, der sjældent opsøger hjælp, hvis den ligger for langt væk.

Den kvalitative evaluering viser, at fritidsjobindsatsen når frem til forskellige unge via de to rekrutteringsspor. Breddeindsatsen tiltrækker primært mere ressourcestærke unge, som selv kontakter indsatsen, efter fx at have set et opslag på sociale medier, mens dybdeindsatsen er helt afgørende for at nå de mest udsatte og kriminalitetstruede unge. Indsatsens rekruttering

af udsatte og kriminalitetstruede unge afhænger således i høj grad af samarbejdspartnere med lokal viden og tillidsfulde relationer til de unge – her fremhæves især medarbejdere i de boligsociale helhedsplaner.

Beskæftigelseskonsulenterne fortæller, at de primært arbejder fra deres kontor på Gammel Køge Landevej, som er et sted, hvor de unge sjældent kommer. Derudover er beskæftigelseskonsulenterne til stede i kommunens boligsociale helhedsplaner to gange om måneden, hvilket gør det vanskeligt at rekruttere de unge i deres lokalområde. Samtidig har fritidsjobindsatsen få ressourcer til at arbejde håndholdt med målgruppen. Derfor bliver samarbejdet med lokale aktører helt afgørende, da de har lokal viden og tillidsfulde relationer til de unge. Som en beskæftigelseskonsulent formulerer det: *”De er afhængige af vores stillinger, og vi er afhængige af deres rekruttering.”* Denne gensidige afhængighed er på én gang en styrke, fordi den giver fritidsjobindsatsen adgang til målgruppen, og sårbart, hvis samarbejdet ikke fungerer.

SCREENING

Vurdering af om de unge er i målgruppen sker i høj grad gennem samarbejdspartnere

En væsentlig del af screeningen af de unge sker i praksis, før de kommer i direkte kontakt med indsatsen. Således fungerer samarbejdspartnere som fx boligsociale helhedsplaner, sagsbehandlere i andre forvaltninger og klubtilbud ofte som første led i vurderingen af, om en ung er i målgruppen. Når en ung henvises fra en samarbejdspartner, stoler indsatsen på vedkommendes målgruppevurdering, som typisk tager udgangspunkt i, om den unge er kriminalitetstruet eller udsat. Denne praksis understreger både afhængigheden af og ansvaret hos samarbejdspartnerne.

Indsatsen siger hellere ja til én for meget end nej til den forkerte

Blandt beskæftigelseskonsulenterne i indsatsen er der en generel bevidsthed om, at det er svært at vurdere en ungs udsathed ud fra et kort telefonisk interview. Indsatsen drøfter derfor løbende, hvad der er god screeningspraksis, men har historisk set fravalgt at arbejde med stramme, tekniske kriterier for udsathed, da disse vurderes at være utilstrækkelige til at favne den enkelte unges virkelighed. I stedet baserer indsatsens arbejde sig på en helhedsvurdering af den unge, ofte med input fra samarbejdspartnere, der kender den unges baggrund – fx familiære forhold eller andre risikofaktorer.

Indsatsen har en fast praksis om at inkludere unge i tvivlstilfælde, så ingen, der har brug for støtte, overses. Som en beskæftigelseskonsulent udtrykker det, så siger indsatsen: *”[...] hellere ja til én for meget end nej til den forkerte”*. Det betyder, at unge medtages, selvom vurderingsgrundlaget er usikkert.

For de mest udsatte og kriminalitetstruede unge kan fritidsjobbet ikke stå alene

For de mest udsatte unge sker mødet med fritidsjobindsatsen typisk gennem en længere kæde af kontaktpunkter og samarbejdende aktører. To af de mere udsatte unge, som Sikker By har interviewet, fortæller, at de var i kontakt med kommunen eller andre aktører, før de blev rekrutteret til et fritidsjob. En ung blev fx henvist til fritidsjobindsatsen af en socialrådgiver i Socialforvaltningen. Den unge var oprindeligt kommet i kontakt med social-

rådgiveren pga. hjemløshed. En anden ung modtog først støtte i et kommunalt sundhedstilbud pga. svær overvægt, inden denne fik støtte til at finde et fritidsjob gennem den lokale boligsociale helhedsplan.

Disse eksempler viser, at fritidsjobbet sjældent er det første eller eneste fokuspunkt hos de unge. I stedet indgår det i en helhedsorienteret støtteproces, hvor andre udfordringer som bolig, sundhed eller sociale forhold håndteres først, og hvor fritidsjobbet gradvist får betydning som led i at skabe en ny start. Da kriminalitet opstår i samspil mellem flere faktorer, giver det god mening at kombinere fritidsjobindsatsen med andre tiltag, der både støtter den unge fagligt, socialt og i fritiden.

Indsatsen kan ikke rumme alle unge med støttebehov

Evalueringen viser, at indsatsen også møder unge, som ikke er udsatte i en klassisk social forstand, men som alligevel har behov for støtte til at finde og fastholde et fritidsjob. Det gælder fx psykisk sårbare unge eller unge med diagnoser, som kan have svært ved at indgå i almindelige jobrammer uden ekstra støtte. Denne gruppe falder ofte uden for indsatsens formelle målgruppe, men vurderes af medarbejderne at kunne have gavn af et fritidsjob som led i en tryk og gradvis tilknytning til arbejdsmarkedet. Indsatsen arbejder aktuelt forsøgsvist med denne målgruppe, og erfaringerne herfra kan på sigt bidrage med vigtig viden om, hvordan indsatsen kan tilpasses, så den i højere grad rummer unge med psykiske eller sociale sårbarheder. Fritidsjobbet er et værdifuldt redskab for mange unge – men det er ikke alle, som kan rummes inden for indsatsens nuværende rammer.

VEJLEDNING

Indsatsen tilbyder de unge vejledning gennem hele ansøgningsprocessen

Fritidsjobindsatsen har ikke blot til opgave at formidle kontakt mellem unge og arbejdsgivere. Indsatsen tilbyder også at vejlede de unge i at skrive en ansøgning og udforme et CV, samt i hvordan man går til en jobsamtale. Desuden tilbyder indsatsen at hjælpe de unge med praktiske forhold omkring deres ansættelse.

Når deltagerne kontakter indsatsen, bliver de altid tilbudt vejledning af en beskæftigelseskonsulent. Det kan foregå i jobcenteret, til en af indsatsens vejledningscaféer eller over telefon. Ofte sender beskæftigelseskonsulenten dog blot en ansøgningsskabelon til den unge, som selv skriver ansøgningen, og sender den tilbage til indsatsen. Hvis ansøgningen er mangelfuld, kontakter beskæftigelseskonsulenten deltageren, og tilbyder telefonisk eller håndholdt hjælp.

Når deltagerne starter i deres første fritidsjob, skal de have styr på en række praktiske forhold. Den unge skal have oprettet en bankkonto og et MitID, så de kan få udbetalt løn, og lære e-Boks at kende, så de kan læse deres lønseddel. Alt dette tilbyder indsatsen også at vejlede den unge i. Som med de andre dele af ansøgningsprocessen kan det både foregå telefonisk og håndholdt. Dog har indsatsen også udformet en skriftlig vejledning til de unge, hvori de kan orientere sig om de mest centrale praktiske forhold omkring at have et fritidsjob. Endelig fremgår det af indstillingsskemaet til arbejdsgiveren, at man som arbejdsgiver skal huske at sikre, at den unge har en Nem-Konto, opholdstilladelse mm.

Når deltagerne er blevet indkaldt til jobsamtale, har de også mulighed for at blive vejledt i, hvordan de griber det an. En beskæftigelseskonsulent fortæller, at gadeplansmedarbejderne, klubberne og de boligsociale helhedsplaner også er gode til at sparre med deltagerne om, hvordan de skal opføre sig til en jobsamtale. Han fortæller videre, at de fleste unge har en god intuition, hvad det angår, men at nogle har brug for hjælp til, hvordan de skal præsentere sig selv til en jobsamtale.

Indsatsen afholder vejledningscaféer hos de boligsociale helhedsplaner, men der er behov for mere håndholdt vejledning

For at understøtte de unge, som har brug for en håndholdt indsats, afholder fritidsjobindsatsen vejledningscaféer i samarbejde med alle boligsociale helhedsplaner i kommunen. Det er ofte de boligsociale helhedsplaner, der gør unge fra nærområdet opmærksomme på vejledningscaféerne. Indsatsen reklamerer også for vejledningscaféerne til jobmesser på kommunens skoler. En beskæftigelseskonsulent fortæller, at mange deltagere savner hjælp til at skrive en ansøgning og et CV, da deres netværk ikke kan hjælpe dem med det. Derfor er det vigtigt – både på kort og lang sigt – at de unge bliver fortrolige med denne del af en jobsøgningsproces.

Ansøgningen er jo adgangsbilletten. Forleden var der en ung, der viste mig sin ansøgning. Den var jo fin nok, men så var der alligevel noget med billedet, der stod i midten. Han startede med to linjer, og så kom der et billede midt på ansøgningen, og så afsluttede han med fem sætninger. [...] Det fik vi rettet til, og to dage senere havde han fået et fritidsjob i et supermarked. Så stærkt gik det.

Beskæftigelseskonsulent

Ifm. en observation af en vejledningscafé i en boligsocial helhedsplan, er der blot to unge, som møder op, hvilket giver beskæftigelseskonsulenten god tid til at gennemgå ansøgning, CV og stillingsopslag sammen med dem. Så håndholdt bliver vejledningen dog sjældent, selvom det er det, der ifølge en beskæftigelseskonsulent, giver det bedste resultat. I forlængelse af det, udtrykker den boligsociale medarbejder, som har deltaget i evalueringen, at det er meget lidt, når beskæftigelseskonsulenterne blot deltager 2x2 timer pr. måned i de lokale vejledningscaféer i hver af kommunens boligsociale helhedsplaner, da det kan tage op til 45 min. at vejlede en ung.

MATCHNING

Indsatsen kan vejlede – men de unge vælger selv, hvilket job de vil søge

Når en ung er afklaret, som værende i målgruppen, er næste skridt at finde et fritidsjob. Nogle unge henvender sig til fritidsjobindsatsen med et konkret ønske om at søge en bestemt stilling – enten fordi de har set et opslag på sociale medier eller kender nogen, som arbejder et bestemt sted. Andre er mere uafklarede, og her gennemgår beskæftigelseskonsulenten de ledige stillinger sammen med den unge.

På dette tidspunkt har beskæftigelseskonsulenten et godt kendskab til den unges ressourcer, udfordringer og støttebehov. Det gør det muligt at vurdere hvilken type job, der er bedst egnet for den enkelte unge. Kommunale stillinger vurderes af konsulenterne som særligt velegnede til de mest udsatte og kriminalitetstruede unge, fordi de giver mulighed for at afprøve arbejdsmarkedet i trygge og afgrænsede rammer. De private fritidsjobs passer derimod bedre til unge med flere ressourcer, da de private arbejdsgivere stiller de samme krav til fritidsjobberne, som andre ansatte.

Det kan dog i praksis være en udfordring for beskæftigelseskonsulenterne at finde et job, der både matcher den unges ressourcer og interesser – og i sidste ende er det de unge selv, der vælger, hvilke job de vil søge. Matchningen fungerer derfor primært som jobformidling, hvor konsulenterne kan vejlede og "nudge" valget – men ikke styre det. Samtidig er det afgørende, at den unge matches med et job, der passer til deres ressourcer, for at forløbet bliver vellykket.

Køn og geografi påvirker de unges ønsker til job

Køn og geografi ser ud til at spille stor en rolle ift. de unges præferencer hvad angår job. Den kvantitative analyse viser, at færre unge mænd end kvinder matches med kommunale stillinger, som ofte er omsorgsjob i fx daginstitutioner. Samtidig fortæller flere beskæftigelseskonsulenter, at de kommunale fritidsjobs i højere grad matcher pigernes ønsker, mens drenge ofte fravælger dem, da de fleste af stillingerne ligger i omsorgssektoren. For at imødekomme denne udfordring, anbefaler en beskæftigelseskonsulent, at der oprettes flere stillinger i kommunens forvaltninger, hvor både drenge og piger kan se sig selv i kerneopgaverne. Derudover fortæller flere af de unge, konsulenter og samarbejdspartnere, at langt de fleste unge ønsker et job, som ligger tæt på deres bopæl.

OPFØLGNING

Indsatsen følger op på den unge, indtil vedkommende bliver ansat i et fritidsjob – derfra er det en vurderingssag, om den unge har brug for mere opfølgning

Når indsatsen har vejledt deltagerne i at skrive en ansøgning og udforme et CV, skal de unge selv søge de stillinger, der er i indsatsens jobbank, hvis de søger en stilling i den private sektor. Derefter bliver deltagerne lagt til opfølgning i indsatsens fagsystem, Fasit. Derfra går der to måneder til en beskæftigelseskonsulent følger op. Hvis de unge ikke har fået et fritidsjob til den tid, tilbyder beskæftigelseskonsulenten at hjælpe dem med at finde nye stillinger, de kan søge. Hvis deltagerne har brug for en pause fra at søge et fritidsjob, følges der op på deres sag igen efter yderligere to måneder. På den måde følger indsatsen deltageres sag til dørs. Hvis den unge ansættes i et fritidsjob i en privat virksomhed, og beskæftigelseskonsulenten vurderer, at der ikke er behov for hjælp, lukkes sagen.

Det lader til, at beskæftigelseskonsulenterne har forskellig praksis for at følge op på unge, der er blevet ansat i fritidsjob i private virksomheder. En beskæftigelseskonsulent fortæller, at han lukker sagen, når en ung er kommet i fritidsjob, mens en anden fortæller, at hun ringer til den unge i starten af ansættelsen for at høre, hvordan det går, og om de har nogen spørgsmål. Hvis hun ud fra samtalen vurderer, at den unge er glad for sit fritidsjob, lukker hun sagen. Hvis hun er i tvivl, ringer hun op til den unge senere i forløbet, da de unge kan *“få det til at lyde som om det er fint nok, selvom der er et eller andet”*. Den samme beskæftigelseskonsulent ser et behov for, at indsatsen følger tættere op, hvis den skal lykkes bedre.

Men det jeg også godt kunne se et behov for, er det her med at følge op, når den unge er blevet ansat. Jeg har haft nogle unge, som ikke vidste hvad de skulle gøre, når de skulle melde sig syge. [...] Jeg har også oplevet nogle unge, som har meldt sig syge, fordi de var pressede med eksaminerne.

Beskæftigelseskonsulent

Hvis en ung søger et kommunalt fritidsjob med lønrefusion, står indsatsen for at sende ansøgning og CV til aftalte arbejdsgiver. Hvis den unge ansættes i et kommunalt fritidsjob med lønrefusion, forbliver sagen åben. En måned før ansættelsen ophører, laver beskæftigelseskonsulenten en opfølgning mhp. at hjælpe den unge videre i et privat fritidsjob, hvis den unge ønsker det.

Indsatsen følger op med arbejdsgiveren

Sideløbende med opfølgningen på de unge, følger indsatsen også op med arbejdsgiverne. Det gør beskæftigelseskonsulenterne, når den unge har sendt en ansøgning til en arbejdsgiver, og når den unge er startet i sit fritidsjob. Det kan være centralt for det videre forløb, at indsatsen følger op med arbejdsgiveren, hvis fx den unge har glemt at underskrive indstillingsskemaet, og at ansættelsen derfor ikke kan gå igennem, eller at arbejdsgiveren ikke har bemærket den unges ansøgning. Det er også væsentligt at følge op i løbet af den unges ansættelse. Fx kan det være altafgørende for det videre forløb, hvis en ung aldrig er mødt op på sin arbejdsplads. Lederen af indsatsen kalder det for *“mægling”* og *“forventningsafstemning”* med arbejdsgiveren.

Et vellykket fritidsjobforløb kræver tæt og relationsbåret opfølgning

Ifølge flere beskæftigelseskonsulenter er der flere af de unge, som har lavt selvværd, som fx er præget af at være vokset op i familier med få ressourcer og med forældre uden for beskæftigelse. Det lave selvværd kommer også til udtryk i interview med de unge, hvor en beskriver sig selv som doven, mens en anden oplever at være stigmatiseret af det danske samfund. Af de grunde kan det synes uoverskueligt at tage de skridt, der i sidste ende får dem i beskæftigelse. Derfor er det vigtigt at følge op, indtil den unge bliver ansat i fritidsjob. En beskæftigelseskonsulent beskriver det således:

Forrige uge skulle der komme en ung til vejledningscafé, men han mødte aldrig op. I fredags ringede jeg til ham, mens han var i skole. Han lovede at ringe tilbage, men det skete aldrig. Derefter prøvede jeg at ringe til ham kl. 16 og 17. Han havde nemmere ved at skrive, og da han kom i dag, spurgte jeg ham, hvorfor han ikke tog sin telefon. Han fortalte, at det var fordi, at han havde svært ved at tale med andre, hvilket jeg kender fra andre unge. [...] Når man er ny, tænker man, at det er, fordi de har travlt. Men det er simpelthen, fordi mange af dem slås med lavt selvværd og dårlig selvtillid.

Beskæftigelseskonsulent

Den boligsociale medarbejder, som er blevet interviewet ifm. evalueringen, er enig i vigtigheden af opfølgning, som kræver, at man har en relation til den unge og helst også til den unges forældre. Derfor anser hun det også som et problem, at indsatsens medarbejdere ikke arbejder mere fremskudt i udsatte byområder. Hun mener, at det mest effektive ift. målgruppen, og særligt de kriminalitetstruede unge, vil være at indsætte en fritidsjobkoordinator i alle bydele, som har til opgave at lave skræddersyede forløb til den enkelte unge, hvor opfølgningen går igennem den klubpædagog, gadeplansarbejder eller støttekontaktperson, som den unge er mest knyttet til.

Indsatsen er afhængig af samarbejdspartnerne til at hjælpe med at følge op Fritidsjobindsatsen er i høj grad afhængig af sine samarbejdspartnere ift. at følge op på de unge. En beskæftigelseskonsulent beskriver, at indsatsen især er aktiv frem til den unges ansættelse, hvorefter ansvaret for at følge op i stor udstrækning ligger hos samarbejdspartnerne – et billede som også bekræftes af den boligsociale medarbejder, som er blevet interviewet ifm. evalueringen.

Den boligsociale medarbejder udtrykker, at de boligsociale helhedsplaner på nuværende tidspunkt har begrænsede muligheder for at følge op med arbejdsgiverne om de unges forløb, da det kun er indsatsen, der har samtykke hertil. Derfor bliver de nødt til at henvende sig til indsatsen for at få informationer om, hvordan opfølgningen med arbejdsgiveren gik, hvilket er ineffektivt. Den boligsociale medarbejder efterlyser, at indsatsen får flere ressourcer til at arbejde lokalt mhp. at styrke det opfølgende arbejde.

SAMARBEJDET MED ARBEJDSGIVERNE

Indsatsens arbejde med at engagere virksomheder i unges fritidsjob

En central del af fritidsjobindsatsens arbejde går ud på at opsøge, informere og opfordre københavnske virksomheder - både private og kommunale - til at ansætte unge i fritids- og studiejob.

Fritidsjobindsatsen tilbyder arbejdsgiverne:

- **Hjælp til rekruttering:** Beskæftigelseskonsulenterne matcher virksomheder med unge, der passer til deres behov.
- **Opfølgning og vejledning:** Konsulenterne følger løbende op på ansættelser og rekrutteringsbehov med de unge og arbejdsgiver, og rådgiver om eventuelle spørgsmål undervejs.
- **Midler til lønrefusion:** For kommunale arbejdsgivere dækkes lønudgifter via indsatsens lønpulje.

Kontakten til virksomheder kan etableres på flere måder. Beskæftigelseskonsulenterne kan selv kontakte potentielle arbejdsgivere, afklare rekrutteringsbehov hos eksisterende samarbejdspartnere eller modtage henvendelser fra virksomheder med et rekrutteringsbehov. I den indledende dialog mellem arbejdsgiver og indsats, afstemmes forventninger og arbejdsgivers behov og rammer afklares, herunder arbejdsgivers krav til alder, timetal og ikke mindst virksomhedens villighed til at rumme unge fra målgruppen.

Beskæftigelseskonsulenterne fortæller, at det kan være ressourcekrævende for arbejdsgivere at have fritidsjobbere ansat. Da indsatsen især retter sig mod udsatte og kriminalitetstruede unge, kræver ansættelserne ofte ekstra oplæring, tæt støtte og til tider også en form for opdragelse. Det kan afholde nogle arbejdsgivere fra at indgå samarbejde. Når en arbejdsgiver ønsker at indgå et samarbejde, hjælper beskæftigelseskonsulenterne med at udarbejde et stillingsopslag, som uploades i indsatsens rekrutteringssystem og gøres tilgængeligt for de unge.

Forventningsafstemning mellem indsats og arbejdsgiver er central

Evalueringen viser, at en grundig forventningsafstemning med arbejdsgiverne er afgørende for virksomhedsarbejdet – herunder at arbejdsgiverne er klar over, hvilke ressourcer det kan kræve at have en fritidsjobber ansat og hvad arbejdsgiveren kan forvente af de unge. Samtidig har de kommunale arbejdsgivere i evalueringen et ønske om, at indsatsen i højere grad forbereder de unge på, hvad det indebærer at have et fritidsjob – særligt ift. stabilt fremmøde - inden de starter i et fritidsjob.

En arbejdsgiver fortæller, at hun valgte at afbryde sit første samarbejde med indsatsen, fordi hendes forventninger til de unges evner ikke blev indfriet, og det var for ressource tungt at have fritidsjobbere ift. den gevinst, hun fik ud af det. Arbejdsgiveren oplevede, at de unge udviste begrænset selvstændighed og flere udeblev fra arbejde. Da arbejdsgiveren senere blev kontaktet af indsatsen igen, valgte hun at genoptage samarbejdet, men denne gang med afstemte forventninger og justerede krav til bl.a. alder. Da blev oplevelsen langt mere positiv, og arbejdsgiveren har siden holdt fast i samarbejdet.

Den anden arbejdsgiver i evalueringen fortæller, at hun ikke ansætter unge under 15 år medmindre hun har mødt deres forældre. Når hun møder forældrene, kan hun videreformidle til dem, hvad hun forventer af den unge, så den unge ikke står helt alene med ansvaret for at passe sit job. Således kan det kræve tilvænning at forstå systemer som e-Boks og NemKonto, ligesom unge kan have brug for hjælp til at møde på vagt og melde sig syg. Nedenfor beskriver arbejdsgiveren situationen, der førte til foranstaltningen:

Jeg havde en anden fritidsjobber, som jeg skulle styre benhårdt. Lige pludselig var han her ikke i 2-3 uger. [...] Og så ringede jeg til fritidsjobindsatsen, [...] og så tog de fat på hans mor, som troede han var på arbejde. Derefter holdt vi møde med moren, og så blev han pålagt ekstraarbejde. Derfra var der ingen slinger i valsen.

Arbejdsgiver

Beskæftigelseskonsulenterne fortæller, at de er meget opmærksomme på arbejdsgivernes ressourceforbrug og bl.a. derfor tilstræber at holde antallet af opfølgninger med arbejdsgiver på et minimum. Kontakten til virksomhederne struktureres typisk i faste intervaller for at mindske belastningen i en travl drift.

Arbejdsgiverne vil gerne tage et socialt ansvar, men det skal kunne betale sig

De kommunale arbejdsgivere i evalueringen fortæller, at de har et stort ønske om at tage socialt ansvar ved at ansætte udsatte og kriminalitetstruede unge. Dog understreger de også, at hensynet til driften altid vægter højest. Arbejdsgiverne fortæller, at fordelene ved at have en fritidsjobber ansat skal stå mål med de ressourcer, som de bruger på rekruttering, oplæring og opfølgning – både ift. de unge og i dialogen med fritidsjobindsatsen. Når matchet er godt, opleves en fritidsjobber dog, som en stor gevinst for arbejdspladsen, fordi der frigives tid til kerneopgaver. En kommunal arbejdsgiver fortæller:

Forestil dig, at to pædagoger kan tage 12 børn ud på legepladsen efter frokost, i stedet for at én må blive tilbage og gøre rent på stuerne. Bare sådan en lille ting – at hjælpe med oprydning eller at bære affald ud – betyder meget. Og hvis der ikke er børn mellem 16:30 og 17, kan pædagogerne i stedet bruge tiden på forberedelse. På den måde er en fritidsjobber en stor hjælp.

Arbejdsgiver

Den samme arbejdsgiver fortæller, at hun tidligere havde udfordringer med gentagne tilfælde af hærværk på en institutionslegeplads, men at problemerne aftog, efter at hun ansatte unge fra lokalområdet. Hun vurderede selv, at de unge fik et større ejerskab til stedet og samtidig blev som brobyggere til andre unge i området. For hende blev ansættelsen dermed ikke kun en praktisk hjælp i hverdagen, men også en måde at styrke tryghed og forebygge kriminalitet. Eksemplet viser, hvordan indsatsen kan give dobbelt værdi for arbejdsgiverne: både i form af aflastning af driften og i form af et konkret socialt bidrag.

Ønske om fleksibilitet i timetal og ansættelsesperiode

En arbejdsgiver og en medarbejder i evalueringen peger begge på, at den nuværende ramme for de kommunale fritidsjob – den unge må p.t. arbejde 5 timer om ugen i 5 måneder – kan være begrænsende. Særligt for udsatte unge kan en kort ansættelsesperiode betyde, at de først når at falde til og begynde at trives, inden ansættelsen afsluttes. Arbejdsgiveren efterspørger mulighed for at øge timetallet eller forlænge ansættelsesperioden, så de unge kan opnå længerevarende succes og udvikling. Arbejdsgiveren fortæller:

[...] Det kræver også meget af et ungt menneske at søge et fritidsjob. Jeg havde en ung med autisme og ADHD, som fungerede rigtig godt og fik stor succes her. For hende havde det været godt at blive fem måneder mere, så hun kunne bygge videre på den succes. Det kunne desværre ikke lade sig gøre pga. reglerne, og det synes jeg var ærgerligt.

Arbejdsgiver

Arbejdsgiveren understreger samtidig, at længere perioder giver mulighed for at opbygge relationer til de unge, hvilket er afgørende for deres trivsel og udvikling. Hun fortæller:

Når de unge kan være her to gange fem måneder, får jeg en relation til dem, og kan sige ting direkte. Det ville jeg ikke gøre de første par måneder, så det betyder faktisk meget.

Arbejdsgiver

Den anden arbejdsgiver fremhæver dog værdien af at fastholde den nuværende ramme. Ved at holde ansættelserne på fem måneder ad gangen, kan flere unge få mulighed for at deltage i indsatsen, hvilket øger tilgængeligheden og rækkevidden af tilbuddet.

Denne pointe bakkes op af en af beskæftigelseskonsulenterne, som også mener, at de nuværende fem måneder i et kommunalt fritidsjob sommetider ikke er tilstrækkeligt for de unge, særligt når jobbet fungerer som springbræt til et privat fritidsjob. Perioden kan være for kort til, at den unge når at falde til, forstå kulturen på arbejdspladsen og opbygge relationer, hvilket er nødvendigt for at få succes og udvikle selvtillid. Forlængelser vurderes individuelt og gives typisk, når den unge kan profitere af ekstra tid - fx hvis vedkommende har haft udfordringer, men viser stabilitet og udvikling i opgaven. Beslutningen om forlængelse kan komme fra samarbejdspartnere, virksomheder eller arbejdsgivere, men skal godkendes af indsatsens ledelse. Generelt opleves det muligt at forlænge, når behovet er tydeligt.

Indsatsen kan ikke selv justere rammen for ansættelsesperiode og timetal, da den er politisk besluttet.

Tekniske begrænsninger og GDPR begrænser samarbejdet med private arbejdsgivere

Fritidsjobindsatsens virksomhedskonsulent fortæller, at tekniske krav og organisatoriske rammer begrænser indsatsens muligheder for at udvikle virksomhedssamarbejder, og dermed skabe adgang til fritidsjob i større kæder. Virksomhedernes egne automatiserede systemer er sjældent kompatible med indsatsens rekrutteringsplatform og Københavns Kommunes GDPR-regler. Mere konkret fremhæves den krypterede e-mail-tjeneste "Bluewhale," som en væsentlig udfordring for indsatsens virksomhedsrettede arbejde, da modtagerne skal indtaste et mobilnummer for at åbne mails, og ansøgninger skal opbevares på en bestemt måde. Dette har bl.a. konkret betydet, at McDonald's har afsluttet samarbejdet med fritidsjobindsatsen.

De private arbejdsgivere har brug for hjælp til at skære opgaven til

Selvom nogle private arbejdsgivere også motiveres af at give unge med udfordringer en chance, så vægter den forretningsmæssige del også her højere end det sociale. Private virksomheder indgår primært et samarbejde med fritidsjobindsatsen, fordi det sparer dem tid og penge i rekrutteringsprocessen - og fordi de har et løbende rekrutteringsbehov.

Evalueringen viser samtidig, at indsatsen løbende overvejer, hvordan opgaver kan struktureres, så de giver de unge et meningsfuldt arbejdsindhold, samtidig med at de private virksomheder kan fastholde fokus på drift og effektivitet. Dette kan inkludere små, konkrete opgaver som at stille varer på hylder, rydde op eller andre praktiske opgaver, der både giver erfaring og bidrager til virksomhedens daglige drift. Mange private virksomheder har begrænsede ressourcer til at introducere og følge op på nye medarbejdere. Derfor kan fritidsjobindsatsen hjælpe til med at skære opgaver til, så de passer til både virksomhedens behov og de unges forudsætninger, herunder især hvis de unge har særlige udfordringer eller fx diagnoser. Formålet er at skabe et realistisk match, hvor den unge kan bidrage uden at belaste virksomheden unødigt.

Lederen af fritidsjobindsatsen ser et stort potentiale i at udvikle samarbejdet med private arbejdsgivere, da det private arbejdsmarked er en vigtig træningsarena for de unge, hvor de kan få de erfaringer med at møde op til arbejdstider, samarbejde med kolleger og udføre konkrete opgaver, som har reel værdi for virksomheden.

DELTAGERNES UDVIKLING UNDER OG EFTER INDSATSEN

I denne del af rapporten undersøges det, om fritidsjobindsatsen ser ud til at virke som greb til at få unge i beskæftigelse og uddannelse og til at afholde sig fra kriminalitet. Indsatsens virkning afsøges ved at sammenligne deltageres progression med, hvordan sammenlignelige unge har udviklet sig i samme periode (se boks om statistisk matching). Resultaterne suppleres med de unges egne samt arbejdsgivere og besæftigelseskonsulenters oplevelser af fritidsjobindsatsens udbytte.

STATISTISK MATCHING

Indsatsens unge er matchet med en statistisk udvalgt sammenligningsgruppe mhp. at sammenligne deltageres udvikling med sammenlignelige unge, der ikke har deltaget i indsatsen. Dermed er alle indsatsdeltagerne blevet parret med en statistisk matchet sammenligningsperson, som DTA har fulgt i samme kalenderperiode. Matchingen er baseret på en række parametre, som kan fremfindes via registeroplysninger.

Indsats- og sammenligningsgruppe er matchet på sociodemografiske variable for de unge selv og deres forældre, men grupperne kan stadig være forskellige på ikke-observerbare karakteristika, som eksempelvis jobmotivation, evner, drive mv. Resultaterne skal tolkes med det forbehold, herunder også, at det ikke er tilfældigt, hvem der opsøger og vælger at deltage i en fritidsjobindsats. Resultaterne kan dermed bruges til at sandsynliggøre, om indsatsen virker, men virkningen kan ikke med fuld sikkerhed tilskrives indsatsen.

KORTSIGTEDE VIRKNINGER AF INDSATSEN

57 pct. af indsatsens deltagere bliver matchet med et fritidsjob inden for 12 måneder

I perioden 2018-2022 deltog 3.063 unge i fritidsjobindsatsen. Heraf blev 57 pct. matchet med et fritidsjob inden for 12 måneder, mens de resterende 43 pct. kun modtog vejledning og opfølgning. Det gælder for alle årene, at flere unge blev matchet med kommunale fritidsjobs med lønrefusion (54 pct.) sammenlignet med fritidsjobs i den private sektor (46 pct.). Dette kan aflæses af tabel 3.

Tabel 3 — Antal indsatsdeltagere i analysepopulationen fordelt på år for første kontakt, og om der er jobmatch indenfor de første 12 måneder efter første kontakt.

Start-år for indsatsen	Kommunal jobmatch	Privat jobmatch	Jobmatch i alt	Øvrig henvendelse/vejledning	Total	Andel i jobmatch
2018	254	250	504	374	878	57,4
2019	176	161	337	334	671	50,2
2020	149	112	261	240	501	52,1
2021	155	99	254	181	435	58,4
2022	204	176	380	198	578	65,7
Total	938	798	1.736	1.327	3.063	56,7

Note: Tabellen angiver jobmatch, der sker indenfor ét år efter første registrerede kontakt med indsatsen i perioden 2018-2022. Hvis der ikke er registreret et jobmatch indenfor det første år efter første kontakt, grupperes deltageren til gruppen "Øvrig henvendelse/vejledning". Databasehåndtering og forløbstypeinddelingen, som anvendes i nærværende analyser, afviger fra fx årlige antalsopgørelser for indsatsen, som derfor ikke kan sammenlignes direkte. Kilde: Det Tværgående Analysekontor (DTA), bearbejdede indsatsdata, Københavns Kommune.

I analyserne er deltagerne grupperet på forløbstyper efter jobudfald indenfor det første år efter kontakt. Hvad tabellen ikke viser er, at 8 pct. af de unge, der ikke blev matchet med et fritidsjob inden for de første 12 måneder, efterfølgende blev matchet med et job gennem indsatsen. Endelig er 12 pct. af indsatsdeltagerne både blevet matchet med et kommunalt og et privat fritidsjob i separate år - som oftest først et kommunalt fritidsjob og derefter et privat fritidsjob.

Det tager kortest tid at blive matchet med et kommunalt fritidsjob

I perioden 2018-2022 har det i gennemsnit taget unge 42,3 dage at blive matchet med kommunalt fritidsjob med lønrefusion gennem indsatsen, mens det i gennemsnit har taget 90 dage at blive matchet med et fritidsjob i den private sektor. Dog er afstanden fra at unge starter i indsatsen til at de bliver matchet med et fritidsjob i en privat virksomhed blevet væsentligt kortere over årene. Således tog det i 2022 gennemsnitligt 57,7 dage for indsatsens unge at blive matchet med et fritidsjob i den private sektor. Den positive udvikling skyldes muligvis, at indsatsens virksomhedsnetværk er vokset med årene, og at arbejdsgangene for samarbejdet med private arbejdsgivere er blevet optimeret, herunder ansættelsen af en virksomhedskonsulent.

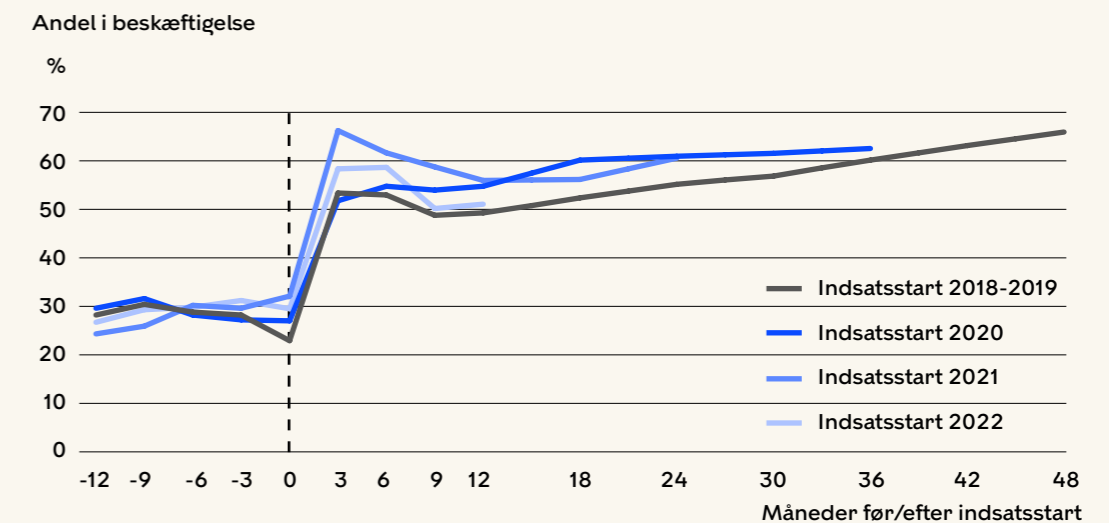
Tabel 4 — Gennemsnitlige antal dage til jobmatch fordelt på jobtype og startår

	Kommunal jobmatch	Privat jobmatch
2018	34,9	123,3
2019	50,6	111,5
2020	56,4	62,6
2021	30,0	59,3
2022	43,3	57,7
Gennemsnitligt antal dage til jobmatch	42,3	90,0

Kilde: DTA, bearbejdede indsatsdata BIF, Københavns Kommune. Note: Tabellen angiver gennemsnitlig tid til jobmatch for deltagerne med jobmatch indenfor ét år efter første registrerede kontakt med indsatsen.

Andelen af deltagere i beskæftigelse stiger markant ved indsatsstart for alle år
Andelen af deltagere, der er i beskæftigelse, stiger markant efter indsatsstart, idet en høj andel af deltagerne opnår jobmatch gennem indsatsen. Ved opfølgning seks måneder efter første kontakt med indsatsen er beskæftigelsen blandt deltagerne typisk faldet lidt igen. Dette mønster er bl.a. relateret til ophør af kommunale fritidsjobs, som er af maks. fem måneders varighed.

Figur 14 — Andel i lønnet beskæftigelse på opfølgningstidspunkterne, fordelt på startår for indsats

Note: Figuren angiver andel af indsatsdeltagerne, hvor der er en registreret lønperiode på udvalgte opfølgningstidspunkter et givent antal måneder før og efter indsatsstartdato (alle indsatsdeltagere uanset jobmatch). Andelen på de specifikke opfølgningstidspunkter er forbundet med en lineær kurve mellem punkterne - vær opmærksom på, at intervallerne mellem opfølgningstidspunkter øges over tid. *Løn ved indsatsstarttidspunkt (0) kan reflektere anden eksisterende beskæftigelse, men kan også for nogle skyldes tidlig jobstart gennem indsatsen. Kilde: DTA pba. registerdata fra Danmarks Statistik samt indsatsdata fra BIF, Københavns Kommune.

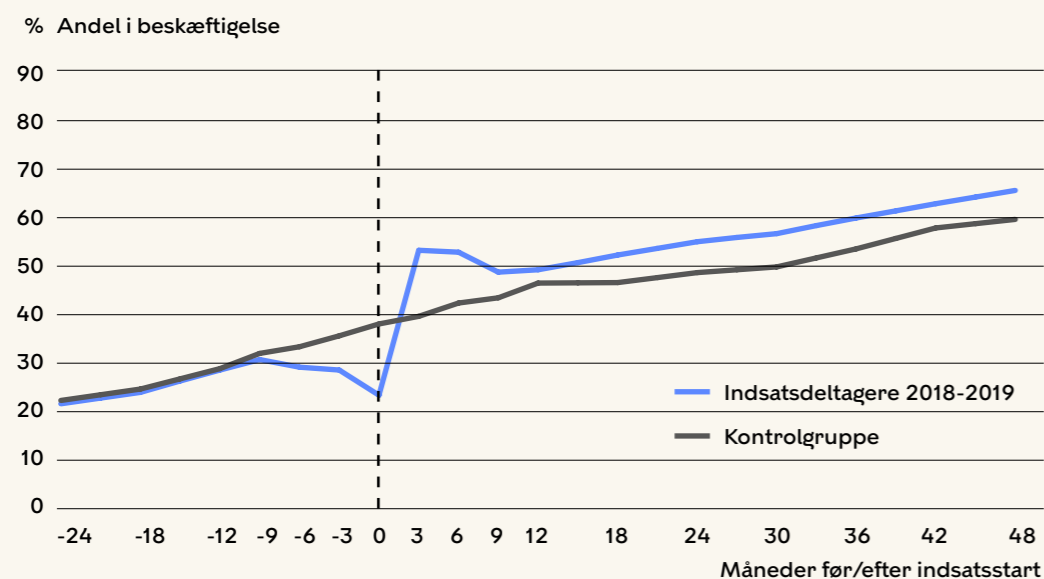
VIRKNINGER AF INDSATSEN PÅ LÆNGERE SIGT

I dette afsnit undersøges udviklingen ift. beskæftigelse, uddannelse og kriminalitet i årene efter indsatsstart.

Indsatsens unge er i højere grad i lønnet beskæftigelse end sammenligningsgruppen

Som det kan aflæses af figur 15, er der i sammenligning med sammenligningsgruppen en større andel af indsatsens unge, der er i lønnet beskæftigelse på kort og længere sigt, efter de har været i fritidsjobindsatsen. Således stiger de unge deltageres beskæftigelse markant kort tid efter indsatsstart, hvilket indikerer, at indsatsen har succes med at matche unge med fritidsjobs. Desuden fortsætter andelen af indsatsdeltagere, der er i beskæftigelse, med at være højere på længere sigt. Andelen af indsatsens unge, der er i lønnet beskæftigelse efter hhv. 24 og 48 måneder, er 5-7 procentpoint større end andelen af unge i sammenligningsgruppen, der på samme tidspunkter er i lønnet beskæftigelse.

Figur 15 — Andel med lønnet beskæftigelse på opfølgningstidspunkter. Indsatsdeltagere med indsatsstart i 2018 og 2019 i sammenligning med statistisk sammenligningsgruppe

Note: Figuren angiver andel af hhv. indsats- og sammenligningsgruppe med registeret lønperiode på udvalgte opfølgningstidspunkter et givent antal måneder før og efter indsatsstartdato. Andelen på de specifikke opfølgningstidspunkter er forbundet med en lineær kurve mellem punkterne - vær opmærksom på, at intervallerne mellem opfølgningstidspunkter øges over tid. Personer i sammenligningsgruppen har samme kalendermæssige opfølgningstidspunkter som den indsatsdeltager, de er matchet med. Kilde: DTA pba. registerdata fra Danmarks Statistik samt indsatsdata fra BIF, Københavns Kommune.

Når vi samler alle tilgængelige data for indsats- og sammenligningsgrupperne i perioden 2018-2022, kan vi se, at forskellen mellem de to grupper er statistisk signifikant.

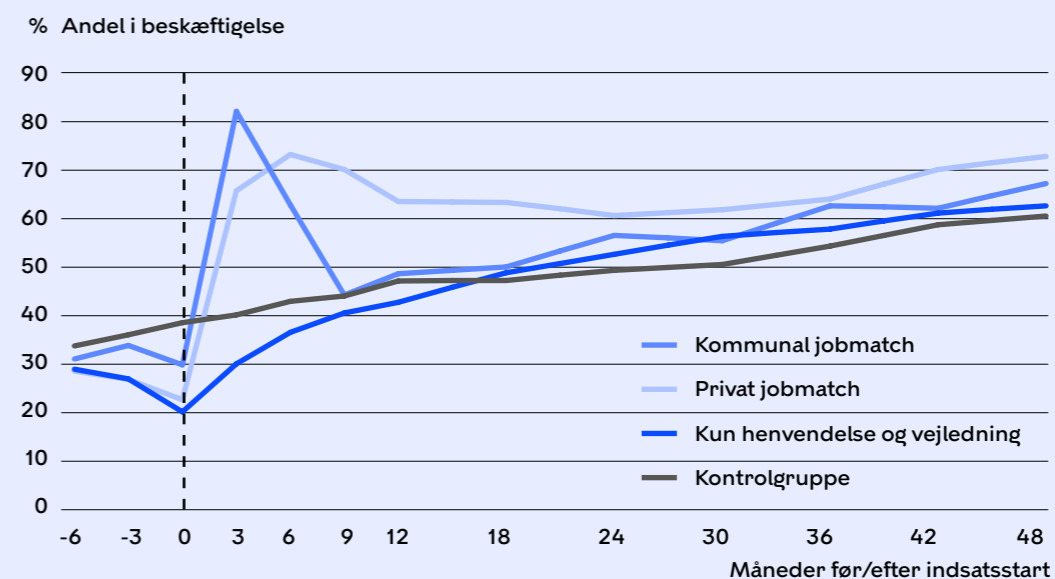
Unge i private fritidsjobs forbliver i højere grad i lønnet beskæftigelse

Beskæftigelsen for unge, der bliver matchet med et kommunalt fritidsjob med lønrefusion, er markant højere end for de øvrige grupper efter de første tre måneder, mens unge i private fritidsjobs til gengæld har en mere vedvarende højere andel med lønindkomst, jf. figur 16. Dette kan skyldes, at indsatsen i udgangspunktet formidler fritidsjobs i private virksomheder til unge, som allerede har kompetencer, der modsvarer en løn på det ordinære arbejdsmarked. Desuden udløber kommunale fritidsjobs med lønrefusion efter fem måneder, hvorefter den unge skal søge et nyt fritidsjob, hvis vedkommende har interesse heri.

Fritidsjobindsatsens deltagere har samme udvikling i deres uddannelsesaktivitet som sammenligningsgruppen

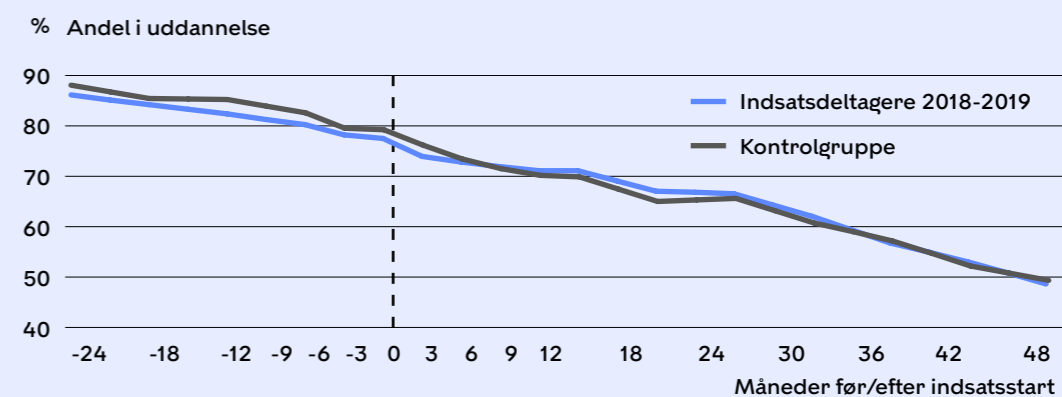
Indsatsens unge og sammenligningsgruppen følger, jf. figur 17, samme udvikling på kort og længere sigt ift. andelen, der er i uddannelse. Generelt er andelen, der er i uddannelse, faldende for begge grupper over tid. Denne udvikling kan hænge sammen med, at 81 pct. af deltagerne er under 20 år. Derfor afslutter indsatsens unge og kontrolgruppen sandsynligvis grundskolen, 10. klasse eller deres ungdomsuddannelse i løbet af den tid, vi har fulgt dem.

Figur 16 — Andel i lønnet beskæftigelse på opfølgningstidspunkter opdelt på forløbstype, indsatsdeltagere med indsatsstart i 2018 og 2019 i sammenligning med statistisk sammenligningsgruppe

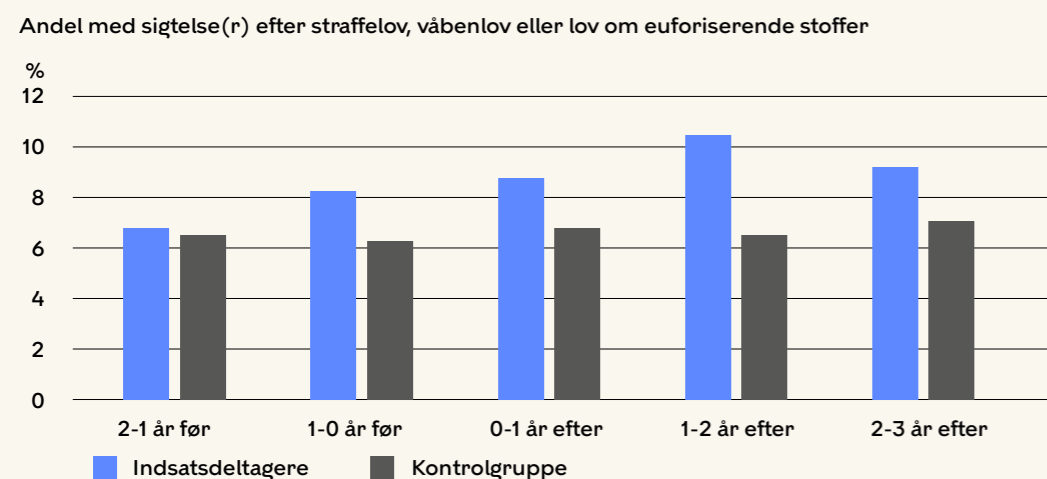
Note: Figuren angiver andel med registeret lønperiode på udvalgte opfølgningstidspunkter et givent antal måneder før og efter indsatsstartdato. Andelen på de specifikke opfølgningstidspunkter er forbundet med en lineær kurve mellem punkterne - vær opmærksom på, at intervallerne mellem opfølgningstidspunkter øges over tid. Personer i sammenligningsgruppen har samme kalendermæssige opfølgningstidspunkter som den indsatsdeltager, de er matchet med. Forløbstype er baseret på jobmatch indenfor de første 12 måneder. Kilde: DTA pba. registerdata fra Danmarks Statistik samt indsatsdata fra BIF, Københavns Kommune.

Figur 17 — Andel i uddannelse på udvalgte opfølgningstidspunkter, indsatsdeltagere med indsatsstart i 2018 og 2019 i sammenligning med statistisk sammenligningsgruppe

Note: Figuren angiver andel med igangværende uddannelse på opfølgningstidspunkter opgjort som måneder før og efter indsatsstartdato. Data for uddannelser er "hullukket" således, at uddannelsesforløb med under 9 ugers mellemrum sættes sammen. På den måde vil fx en person i uddannelse før og efter sommerferie også figurere som i uddannelse, hvis opfølgningstidspunktet falder i sommerferien, eller hvis der fx er under 9 uger mellem to dele af et erhvervsuddannelsesforløb. Andelen på de specifikke opfølgningstidspunkter er forbundet med en lineær kurve mellem punkterne - vær opmærksom på, at intervallerne mellem opfølgningstidspunkter øges over tid. Personer i sammenligningsgruppen har samme kalendermæssige opfølgningstidspunkter som den indsatsdeltager, de er matchet med. Kilde: DTA pba. registerdata fra Danmarks Statistik samt indsatsdata fra BIF, Københavns Kommune.

Figur 18 — Andel med en eller flere sigtelse(r) inden for etårs perioder op til og efter indsatsstart – alle deltagere 2018-2022 sammenlignet med en statistisk matchet sammenligningsgruppe

Note: Indsats- og sammenligningsgrupper er poollet for årene 2018-2022 for perioden før og op til et år efter, derefter indgår hhv. 2018-2021 og 2018-2020, da seneste års tilgængelighed for kriminalitetsstatistik var 2023 ved analysens gennemførelse. Kilde: DTA pba. registerdata fra Danmarks Statistik samt indsatsdata fra BIF, Københavns Kommune.

Den relativt ens udvikling over tid i andel, der er under uddannelse, indikerer, at deltagelse i fritidsjobindsatsen hverken i særlig grad hindrer eller fremmer tilknytning til uddannelse sammenlignet med den statistiske sammenligningsgruppe. I den forbindelse skal det nævnes, at der ikke er blevet set på forskelle i uddannelsestype og gennemførelsesgrad.

Indsatsens lykkes med at rekruttere kriminalitetstruede unge, som dog ikke i mindre grad sigtes for kriminalitet end sammenligningsgruppen over tid

Som det fremgår af figur 19, er der, ift. sammenligningsgruppen, en højere andel af indsatsdeltagerne, der sigtes for kriminalitet. Det er dog en tendens, der både ses op til og efter indsatsen. Det højere niveau peger ikke i retning af, at indsatsen har en tydelig kriminalpræventiv virkning, men omvendt kan det allerede op til indsatsen højere niveau gøre det svært at konkludere helt håndfast. Desuden er der ikke blevet undersøgt for typer af kriminalitet, og om sigtelserne på sigt fører til dom. Resultaterne tyder dog også på, at indsatsen lykkes med at inkludere kriminalitetstruede unge, hvilket er i overensstemmelse med indsatsens målsætninger.

IKKE-MÅLBARE VIRKNINGER AF FRITIDSJOBINDSATSEN

I dette afsnit belyses, hvilket udbytte unge, beskæftigelseskonsulenter og arbejdsgivere oplever, at unge kan opnå ved at deltage i fritidsjobindsatsen. Dette med udgangspunkt i evalueringens kvalitative interviewdata.

Unge fritidsjobbere kan lære at indgå i et arbejdsfællesskab

Det er et udbredt tema fra interviews med beskæftigelseskonsulenter og arbejdsgivere, at fritidsjobindsatsen virker arbejdsmarkedsforberedende ift. at klæde den unge på til at tage ansvar over for et arbejdsfællesskab. Flere af indsatsens unge mangler, ifølge beskæftigelseskonsulenter og arbejdsgivere, kendskab til basale normer omkring det at gå på arbejde. Således kan et fritidsjob anskues som en relevant læring, der klæder den unge på til på sigt at kunne bestride og fastholde et arbejde.

De arbejdspladsmekanismer, de unge mangler viden om, er, at arbejdsgiveren forventer at blive orienteret, hvis den unge er syg, og ikke kan møde på arbejde, og at der i det hele taget altid skal være en god grund til ikke at møde på arbejde. Desuden skal de unge lære at være effektive, når de er på arbejde. De kan ikke bare holde pause, når de har lyst. Hvis de ikke forstår det, så går det ud over arbejdsfællesskabet og kvaliteten af arbejdet. Arbejdsgiverne oplever, at ledelsen af unge fritidsjobbere i høj grad handler om at regulere deres arbejdsrelaterede adfærd, så de kan blive et aktiv for arbejdspladsen. En arbejdsgiver beskriver dette arbejde således:

De skal lære, at de er en del af et arbejdsfællesskab, og at vi har brug for dem. De kan ikke bare blive væk, fordi så er der et led i maskinen, der bare ikke virker. [...] Man skal tage fat i dem, og sige, "ej, hør nu her, børnene havde ikke rene hagesmækker næste dag". Så siger de, "nårh, okay."

Arbejdsgiver

Et af fritidsjobindsatsens erklærede målsætninger er, at de unge deltagere på lang sigt får en varig tilknytning til arbejdsmarkedet. Som tidligere beskrevet har omkring halvdelen af indsatsens unge mindst en forælder, som er uden for beskæftigelse. Derfor kan der være flere af indsatsens unge, der ikke kan trække på deres forældre ift. at forstå, hvad der kræves af dem på et arbejdsmarked. Derfor kan et fritidsjob ses som den unges vej til at lære at indgå på en arbejdsplads og i et arbejdsfællesskab.

Et fritidsjob kan være en løftestang for den unges selvværd

Evalueringen af fritidsjobindsatsen viser, at et fritidsjob kan have en positiv effekt på unges selvværd. Således udtrykker de unge, som er interviewet ifm. evalueringen, bl.a. hvordan deres fritidsjob har givet dem et større socialt selvværd, en større tro på egne evner og en fornyet tro på deres berettigelse i det danske samfund.

En ung fortæller fx, at hun gradvist er blevet mere tryk ved at stille spørgsmål til sine kollegaer, mens en anden fortæller, at de erfaringer, hun har fået gennem hendes fritidsjob, har fjernet en del af den usikkerhed, hun tidligere har været præget af:

På [uddannelsessted] skulle vi lave et projekt, og så skulle vi præsentere det for alle forældrene. Jeg føler, at efter jeg har fået et fritidsjob- fordi jeg også har talt med mange og lært nye ting at kende - at jeg tør flere ting end før. Fx hvis det havde været for 2-3 år siden, så tror jeg ikke, at jeg ville have siddet og talt med dig. Så havde jeg nok bare sagt, at jeg ikke kunne komme, men nu sidder jeg her i dag.

Fritidsjobber

Den boligsociale medarbejder understøtter de unges udsagn. Hun oplever, at det *"booster [unges] sociale kompetencer"*, når de kommer ud af deres *"comfort zone"*, og bliver konfronteret med mennesker, de ikke normalt skal forholde sig til. I sit arbejde med fritidsjobområdet har hun set, hvordan sårbare unge, der tidligere har haft svært ved at indgå i fællesskaber, udvikler deres sociale kompetencer gennem et fritidsjob.

Et fritidsjob kan ændre den unges fortælling om sig selv og sin omverden

I flere af de interviews, der er foretaget med unge og beskæftigelseskonsulenter, beskrives det, at flere unge anskuer sig selv som dovnede, hvilket er en selvfortælling, der bliver udfordret, når den unge får et fritidsjob. Således kan et fritidsjob give en oplevelse af at være aktiv og i udvikling, hvilket står i modsætning til at være dovnede, sove og ligge ned, som er ord, de unge bruger til at beskrive sig selv med i tiden, inden de fik et fritidsjob. En ung udtrykker det således:

[...] Der var en periode, hvor jeg ikke havde et job i 4-5 måneder. I de måneder følte jeg, at jeg var rigtig dovnede. Når jeg ved, at jeg ikke har noget at lave, så dovnede jeg den bare af hele dagen. [...] Når jeg har et arbejde, gør jeg mig altid klar, og ved, at jeg ikke kan sidde ned hele dagen.

Fritidsjobber

Desuden fortæller den unge, at hun bl.a. søgte et fritidsjob for at *"opleve en anden verden, og se hvordan det er at arbejde sammen med folk, der har andre religioner"*, da hun fortæller, at hun går på en muslimsk friskole. På sit fritidsjob er hun blevet overrasket over, hvordan hendes arbejdsplads har taget imod hende. Fx har hendes arbejdsplads lavet et bederum til hende, hvor hun kan praktisere sin religion, hvilket får hende til at føle sig respekteret.

I tråd med det fortæller en anden ung, at hans fritidsjob har givet ham et nyt syn på sig selv og på samfundet. Han beskriver, at lederen på hans arbejdsplads har spillet en væsentlig rolle i den udvikling, da hun har mødt ham med forståelse og tillid på trods af hans kriminelle fortid. Han beskriver videre, hvordan han tidligere har isoleret sig over for det etablerede samfund, da han følte sig stigmatiseret pba. sin etniske minoritetsbaggrund, men at hans oplevelse med at være i fritidsjob har givet ham en tro på, at andre mennesker vil ham det godt, og at han kan bidrage positivt til det samfund, han er en del af. Han beskriver det således:

Jeg var sådan én, der havde et dårligt syn på alle mennesker. Jeg var en meget social person, da jeg var yngre. Da jeg blev ældre, blev jeg meget asocial, og nu er jeg blevet social igen. Jeg bliver venner med folk. [...] Jeg er åben for alle. Før i tiden var jeg meget... Ligesom folk var racistiske over for mig, så var jeg også racistisk imod dem. Hvis du var dansker, kunne jeg ikke håndtere at være sammen med dig. Jeg ville hellere være sammen med mine indvandrerbrødre. Men efter jeg er vokset op, har jeg fundet ud af, at det ikke er alle danskere, der er sådan.

Fritidsjobber

En beskæftigelseskonsulent og en arbejdsgiver mener, at et fritidsjob kan give den unge et alternativt fællesskab, hvor de kan stifte bekendtskab med andre måder at være sammen på, og som kan give dem en pause fra evt. uhensigtsmæssige relationer. En anden beskæftigelseskonsulent mener desuden, at et fritidsjob kan medvirke til, at unge, som føler sig stigmatiserede, kan opleve at blive respekterede i et arbejdsfællesskab med nogen, der ikke ligner dem selv.

LITTERATUR

DEA (2023): Under hver femte elev i grundskolen har et fritidsjob.

Just-Noerregaard V., Andersen JH., Nohr EA, Vestergaard JM, Winding TN (2021): How does engagement in society in adolescence affect educational attainment and employment in early adulthood: A prospective cohort study. PLOS ONE 16(4).

Kraka (2024): Tvivlsom karaktergevinst for elever med fritidsjob i grundskolen og gymnasiet.

Lesner, R. V., Damm, A. P., Bertelsen, P., & Pedersen, M. U. (2022): The effect of school-year employment on cognitive skills, risky behavior, and educational achievement. *Economics of Education Review*, 88.

Rambøll & VIVE (2019): Boligsociale indsatsers bidrag til at forebygge kriminalitet i udsatte boligområder.

VIVE (2011): Tidlig identifikation af kriminalitetstruede børn og unge.

VIVE (2015): På vej mod ungdomskriminalitet I.

VIVE (2016): På vej mod ungdomskriminalitet II.

VIVE & PLUSS (2019): Unge uden job og uddannelse – hvor mange, hvorfra, hvorhen og hvorfor?

VIVE (2021): Effekter og resultater af de boligsociale indsatser – Landsbyggefondens 2011-14-midler.

VIVE (2025): Evaluering af fritidsjobindsatsen 'Energj til mere' – Slutevaluering.
